bir ekmek bir Politika (ikisinden de vazgeçilmez)

EKONOMİ **Politika**

SAVAŞSIZ SÖMÜRÜSÜZ BİR DÜNYA İÇİN

Fiyatı 250 kuruş

Salı 13 Haziran 1978

ADRES:
İstanbul: Yerebatan Caddesi Taşçavaklar Sok. No 5 Cağaloğlu
Ankara: İzmir Caddesi No 20/27 Kızılay

TELEFONLAR:
İstanbul: 27 77 12 • 27 69 09
Ankara: 17 65 36 • 18 36 38

Yıl 5 Sayı 1800

Üniversitelerarası Seçme Sınavları sonucunda 242 bin öğrenci açıkta kalacak

Anayasa Mahkemesi eğitim sistemini suçlu buldu

HABER MERKEZİ

Anayasa Mahkemesi Üniversitelerarası Seçme Sınavlarında başarısızlığın nedeninin öğrencinin kişisel yetersizliğinden gelmediğini belirlemiş, bu durumun eğitim sisteminden doğduğuna karar vermiştir. 20 yaşını dolduran yetimlerin yüksek öğrenim sırasında aylık almaları için üniversiteye ara vermeksizin girme zorunluluğunu öngören Emekli Sandığının yapısına ilişkin maddeyi iptal eden Anayasa Mahkemesi, iptal gerekçesinde, üniversitelerarası sınavı kazanmak için kişisel yeteneğin yeterli olmadığını, yüksek okullara girişte bölgelerarası dengesizliğin bulunduğunun resmi kanıtlarla belgelendiğini belirtmiştir. Öteyandan üç gün sonra yapılacak sınavlar sonucunda 242 bin öğrencinin açıkta kalacağı da saptanmıştır.

AYRINTILI HABERLERİ 4. SAYFAMIZDA

★ ANAYASA MAHKEMESİ, SINAVLARI KAZANMAK İÇİN KİŞİSEL YETENEĞİN YETERLİ OLMADIĞINI, BÖLGELERARASI DENGESİZLİĞİN BUNA YOLAÇTIĞI GEREKÇESİYE 20 YAŞINI AŞAN YETİMLERİN MAAŞLARININ KESİLMESİ İLE İLGİLİ UYGULAMAYI İPTAL ETTİ...

★ BU YIL ÜNİVERSİTELERARASI SEÇME SINAVLARINA KATILACAK 8 ÖĞRENCİDEN BİRİ YÜKSEK OKULA GİREBİLECEK..

★ 9 ÖĞRENCİDEN 8'İNİN KAZANAMADIĞI ÜNİVERSİTELERARASI SEÇME SINAVLARINDA İLK 20 SIRAYI ÖZEL OKULLARDA OKUYAN ÖĞRENCİLER ALIYOR.

Sayıştay Başkanlığı sorunu bugün CHP Genel İdare Kurulunda görüşülüyor

ANKARA (ANKA)

Sayıştay Başkanlığı sorununun bugün CHP Genel Yönetim Kurulunda görüşüleceği bildirilmektedir. Edinilen bilgiye göre, sorun, Başbakan Bülent Ecevit'in Amerika'dan dönmesinden sonra yapılan Genel İdare

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Bankalar Konsorsiyumu yetkilileri geldi

City Bank 100 milyon doları, uluslararası tekellerden yapılacak ithalatta kulla.ılmak koşuluyla veriyor

★ CİTY BANK'IN VERECEĞİ KREDİ İLE İLGİLİ «NİHAİ MALİ ANLAŞMA» BU HAFTA İMZALANACAK.

★ OECD YARDIM KONSORSİYUMU ÜYESİ ÜLKELERLE YAPILACAK İKİLİ ANLAŞMALARLA İLGİLİ GÖRÜŞMELER 15 HAZİRAN'DA BAŞLIYOR

★ TÜRKİYE ULUSLARARASI ÖDEMELER BANKASINDAN DA 500 MİLYON DOLAR KREDİ İSTİYOR

HABER MERKEZİ

City Bank'ın kesinleşen 100 milyon dolarlık krediyi Türkiye'nin uluslararası tekellerden yapacağı ithalat transferlerinin yapılabilmesi koşuluyla verdiği öğrenilmiştir. Kredi, Türkiye'nin borçlu bulunduğu aynı uluslararası tekellerin alacaklarının ertelenmesi için de verilmektedir. Bu arada 100 milyon dolarlık kredi ile ilgili **«Nihai Mali Anlaşma»** bu hafta içinde Ankara'da imzalanacaktır. Alınan bilgiye göre, City Bank temsilcileri, geçen hafta Maliye Bakanlığı yetkilileri ile yaptıkları görüşmeler le ilgili bilgi vermek üzere ABD'ye gitmişlerdir.

Öteyandan uluslararası tekellerin, City Bank'a bu krediyi açması için teminat verdikleri de bildirilmektedir. Buna göre, Türkiye kredi vadesinin dolumunda borcunu ödemezse, 100 milyon dolarlık borcu City Bank'a teminat veren bu uluslararası tekeller ödeyeceklerdir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Pekin Yönetimi Dışişleri Bakanı Hua Türkiye ile olan ilişkilerin geliştirilmesini istiyor

★ ECEVİT ZİYARETİN, 1974'DEKİ PEKİN GEZİSİNİ İADE AMACINI TAŞIDIĞINI SÖYLEDİ.

★ HUAN HUA, SOVYETLER BİRLİĞİ VE SOSYALİST ÜLKELER İLE YUMUŞAMA KONUSUNDA TÜRKİYE İLE PEKİN YÖNETİMİ ARASINDA BİR GÖRÜŞ BİRLİĞİ OLUP OLMADIĞI KONUSUNDA AÇIKLAMA YAPMAKTAN KAÇINDI.

HABER MERKEZİ

Birleşmiş Milletler Silahsızlanma Özel Toplantısında, Sovyetler Birliğinin tüm dünyada yankılar uyandıran makul ve uygulanabilir «Barış ve Silahsızlanma» önerilerine karşı çıkarak, ül-

(Devamı Sa. 7. Sü. 5'de)

Bayındırlık Bakanı Elçi: "CHP 1981'de tek başına iktidara gelebilir,,

MERSİN (İSTA)

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, uluslararası yumuşama politikasını içten desteklediğini belirtmiş, «insanların barış içinde birarada yaşamaları en büyük dileğimdir» demiştir.

Elçi, Güney illerinde yaptığı inceleme gezileri nedeniyle uğradığı Mersin Belediyesinde düzenlediği basın toplantısın-

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

Soygun paralarıyla villa kiralayan 3 faşist yakalandı

★ ÖNCEKİ GÜN ÇUKURBOSTAN'DA BİR KAHVEHANEYE YAYLIM ATEŞİ AÇARAK 3 KİŞİYİ ÖLDÜRÜP 8 KİŞİYİ YARALAYANLARIN HALEN KAPALI OLMASI GEREKEN ADANA ÖĞRENCİ YURDUNDA SAKLANDIKLARI İLERİ SÜRÜLÜYOR.

★ İSTANBUL'DA BİR İŞADAMI «ÜLKÜCÜ» KOMANDOLAR TARAFINDAN KAÇIRILMAK İSTENDİ.

★ SAMSUN VE ANKARA'DA 4 YERE PATLAYICI MADDE ATILDI.

★ «DAVADAN DÖNDÜKLERİ» İÇİN ÖLDÜRÜLDÜKLERİ BELİRTİLEN 2 ÜLKÜ OCAKLI'NIN CENAZE TÖRENİNE SAHİP ÇIKAN «ÜLKÜCÜLER» KAÇIRDIKLARI VAPURU EMİNÖNÜ'NE YANAŞTIRDIKTAN SONRA HALKA SALDIRDILAR.

HABER MERKEZİ

İstanbul'un çeşitli yerlerinde muhtelif tarihlerde silahlı saldırı ve soygunlar yapan ve aralarında bir İDMMA öğrencisinin bulunduğu 3 «ülkücü» faşist yakalanmıştır.

Emniyet yetkililerinden alınan bilgiye göre Bakırköy Zuhurababa semtinde iki kişiye silahla ateş etmek, Göztepe'de Cihat Tekvozal adlı şahsın özel otomobilini tgasp etmek, Bebek'te bir polis ekibine ve bakkale ateş etmek gibi çeşitli suçlardan aranan sanıklar polis tarafından düzenlenen operasyonla Ataköy'deki evlerinde yakalanmışlardır.

Trabzon Öğrenci Yurdunda kalan İDMMA son sınıf öğrencisi Hakan Orhan'ın yanında bulunan 3 arkadaşı ile silahlı olarak gezdiklerinin öğrenilmesi üzerine takip edilen «ülkücü» faşistler Vatan Caddesinde kullandığı özel otomobilde üzerinde bulundurduğu tabanca ile yakalanmış, verdiği ifadede halen firarda bulunan Mustafa Gürler adlı şahıs ile Ataköy"de apartman daireleri ile içinde garajı bulunan bir köşkü kiraladıklarını dana sonra gazetelere «Zevkli iş ve dolgun ücret isteyen eleman aranıyor» şeklinde ilan verdiklerini, kendilerine müracat eden şahıslar arasından halen firarda bulunan Mustafa Büyükafşar ve Asım Barcal'ı işe alarak bir müddet silah atışı yaparak eğittiklerini belirtmiştir.

Yetkililerden alınan bilgiye göre sanıklar Üney Güney

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Mataracı, sigara darlığının kasıtlı olarak yaratıldığını söyledi

★ GÜMRÜK VE TEKEL BAKANI MATARACI, 1977-1978 SEZONUNDA İHRAÇ EDİLEN TÜTÜNÜN GEÇEN YILA GÖRE 37 MİLYON KİLO FAZLA OLDUĞUNU SÖYLEDİ...

★ MATARACI, SİGARA ÜRETİMİNİN 1982 YILINDA 88 MİLYON KİLOYA ÇIKARILACAĞINI BİLDİRDİ

İSTANBUL (İSTA)

Tekel'e ait işyerlerinde incelemelerini sürdüren Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı dün düzenlediği basın toplantısında 1977 - 78 sezonunda ihraç edilen tütünün geçen yıla oranla 37 milyon kilo fazla olduğunu, sigara üretiminin 1982 yılında 88 milyon kiloya çıkacağını söylemiştir.

Gümrük ve Tekel Bakanı Mataracı, Tekel Genel Müdürlüğünde düzenlediği basın toplantısında Ekici Tütün Piyasası ve sigara üretimi konusunda açıklamalarda bulunmuştur. Ege Bölgesi Ekici Tütün Piyasasında alım ve ödeme işlemleri-

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

Türkiye ile Bulgaristan arasında sportif işbirliği yapılması kararlaştırıldı

ANKARA (ANKA)

Gençlik ve Spor Bakanlığının konuğu olarak incelemelerde bulunan ve yetkililerle görüşmeler yapan Bulgaristan Merkez Spor Konseyi Başkanı Martinsky başkanlığındaki Bulgaristan Heyeti ile Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkilileri arasında yapılan görüşmeler sonucunda iki ülke arasında sportif işbirliği yapılması kararlaştırılmıştır.

İki ülke heyetleri arasında yapılan görüşmeler sonucunda Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur ile Bulgaristan Spor Konseyi Başkanı Martinsky, sportif işbirliği ilkelerini içeren bir tutanak imzalayacaklardır.

(Devamı Sa. 7. Sü. 4'de)

Ecevit bugün parti liderleriyle toplantı yapıyor

ANKARA (A.A.)

Başbakan Bülent Ecevit, bugün siyasi parti genel başkanları, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisindeki grupların yöneticileri ve Dışişleri Komisyonları Başkanlarıyla bir toplantı yaparak, son uluslararası temasları ve gelişmeler konusunda ayrıntılı bilgi verecektir.

Başbakanlıkta yapılacak olan toplantıya, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, MHP Ge-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Uluslararası Stratejik Etüdler Enstitüsü Türkiye'nin kapitalist sistemin savunmasındaki yerini tartışacak

HABER MERKEZİ

Merkezi Londra'da bulunan Uluslararası Stratejik Etüdler Enstitüsü'nde Türkiye'nin kapitalist sistemin savunmasına katkısının tartışılacağı bildirilmektedir. 16 Haziran Cuma günü yapılacak tartışma sonunda, Enstitü'nün Türkiye konulu bir rapor yayınlayacağı bildirilmektedir. Stratejik Etüdler Enstitüsünün toplantısında aşağıdaki konuların üzerinde durulacaktır:

— Türkiye topraklarındaki ABD ve NATO üslerinin konumu,

— Türkiye'nin jeopoli-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

Bugün 5. Sayfamızda

POL-DER: «Demokrasiden korkanlar binamızı kundakladı»

★ POL-DER ANKARA ŞUBE BAŞKANI ARIKAN, «EMNİYET EMEKÇİLERİNİN TEK MESLEKİ ÖRGÜTÜ POL-DER KAPATILAMAZ» DEDİ.

ANKARA, (İSTA)

POL-DER Ankara Şube Başkanı Hüseyin Arıkan dernek binasını yakanların bu saldırılarının insanlıktan, halktan ve demokrasiden korktuklarının bir ifadesi olduğunu bildirmiştir. Arıkan, bu olaydan sonra POL-DER'in kapatılacağını tekrarlayan İçişleri Bakanını eleştirmiş ve «Emniyet emekçilerinin tek mesleki kitle örgütü POL-DER kapatılamaz» demiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 1'de)

"Arsa ve Konut Kurumu,, kurulmasını öngören yasa tasarısı hazırlandı

★ İMAR VE İSKAN BAKANI KARAASLAN, YASANIN MECLİSLERDEN ÇIKMASI İLE KURUMUN ARSA, ALT YAPI VE KONUTLA İLGİLİ GÖREVLERİNİ YERİNE GETİRECEK BİR KAMU KURUMUNUN OLUŞTURULMUŞ OLACAĞINI SÖYLEDİ

ANKARA (İSTA)

İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaaslan, Türkiye Arsa ve Konut Kurumu» kurulmasını öngören bir yasa tasarısının hazırlandığını önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacağını açıklamıştır. Bakan, iki yıllık bir aradan sonra toplanan Kamu Konut Kredileri Düzenleme ve Koordinasyon Kurulunda yaptığı konuşmada hazırlanan yasa tasarısının kamunun arsa, altyapı ve konutla ilgili görevlerini yerine getirecek bir kamu kurumunun oluşturulmasını sağlayacağını belirtmiştir.

Karaaslan, oluşturulacak olan kurumun toplu sosyal konut yapımını da teşvik edeceğini belirttiği konuşmasında **«Devlet yoksul ve dar gelirli ailelerin sağlık koşullarına uygun konut ihtiyaçlarını karşılayıcı önlemler alma ve konut sorununu düzenleme konusunu bir toplumsal hizmet olarak ele alacak bununla gereken önem, öncelik ve ağırlık verecektir»** demiştir.

İmar ve İskan Bakanı ö-

(Devamı Sa. 7. Sü. 3'de)

DİSK, hükümetle işbirliği yapabileceği konuları taslak halinde parlamenterlere sunacak

İZMİR, (THA)

DİSK Genel Yürütme Kurulu üyesi ve Tekstil Sendikası Başkanı **Rıza Güven**, DİSK'in hükümetle **«işbirliği yapabileceğini»** belirterek bu konudaki önerilerin önümüzdeki günlerde taslak haline getirilerek parlamenterlere sunulacağını açıklamıştır.

Rıza Güven İzmir'de TARİŞ İplik Fabrikası temsilcileri ile yapılan bir toplantıda yaptığı konuşmada, DİSK'in Türk-İş'le birleşmesi olanağının olmadığını açıklamış, **«işçi sınıfının yararları gerektiriyorsa işbirliği yapılabilir»** demiştir.

(Devamı Sa. 7. Sü. 2'de)

HAFTALIK

Adalet mülkün temelidir

Özlem ÖZGÜR

Marks'ın çözümlemesinin çıkış noktalarından birisini de, hiç kuşku yok, yaratılan toplumsal maddi değerlerin bölüşüm biçimini belirleyen temel öğenin ne olduğu sorusu oluşturmaktaydı. Bu çerçeve içinde, Marks göstermiş ve kanıtlamıştır ki, toplumsal ekonomik biçimlenmenin her türünde, yaratılan toplumsal değerlerin bölüşüm biçimini belirleyen esas öğe, üretim araçlarının bölüşüm biçimidir.

Söz gelimi, kapitalist toplumda, üretim araçlarının, yani fabrikaların, toprakların, yeraltı ve yerüstü zenginliklerin, hemen hemen tümüne yakını küçük bir azınlığın, burjuvazinin ve özellikle de onun tekelci kesiminin özel mülkiyetinde bulunduğundan, bunlar, hiç çalışmadıkları halde yaratılan toplumsal değerlerin büyük bir bölümüne elkoyarlar...

Ve de kapitalist ilişkiler geliştikçe, tekelleşme yoğunlaştıkça, üretim araçlarının daha büyük bir bölümü küçük bir azınlığın elinde toplandıkça, yaratılan toplumsal değerlerin daha büyük bir bölümüne de, bir avuç tekel, küçük bir azınlık elkoyar. Alışılmış deyimiyle, kapitalist ilişkiler geliştikçe, gelir dağılımı, emekçilerin zararına tekelci sermayenin de yararına olarak gelişir...

Ve yine söz gelimi, Marks'ın gösterdiği ve kanıtladığı gibi, gelir dağılımının adaletli bir biçimde oluşmasını gerçekleştirebilmek, yani yaratılan toplumsal maddi değerlerin emek-gereksinim ölçütlerine dayalı olarak «eşit» dağılımını gerçekleştirebilmek için, ancak ve ancak, üretim araçlarının kollektif mülkiyetine geçmesi gerekir...

Bunu söyledin mi, kızılca kıyamet kopar... Dört bir yandan, mülk düşmanı, zengin düşmanı ve de komünist çığlıkları yükselir... Anlayacağınız, Marks'ın bu çözümlemesi, hem de «kapitalizmin zorunlu olarak yerini sosyalizme bırakacağını» göstermesi, dünyanın her yerinde, burjuvazinin kafasının tasını attıran noktadır...

Bunlardan birisi, bizde de bir uyutma aracı olarak kullanılanı, «üretim araçlarının mülkiyetine dokunmadan gelir dağılımının emekçiler yararına düzeltilebileceğini» savunan dangalakça görüşlerdir. Ve böyle dangalakların sayısı, hem de şu ya da bu biçimde «solculuk» yapan dangalakların sayısı, Türkiye'de de az değildir... Böylesi bir düşünce, ne denli iyi niyet taşırsa taşısın, sermaye sınıfının, işbirlikçi-tekelci sermayenin değirmenine su taşımaktan öteye hiçbir anlam taşımaz...

Unutmadan söyleyelim, CHP ağırlıklı hükümetin plancıları, yeni bir keşifte bulundular... Dördüncü Plan Stratejisine yazdıklarına bakılırsa, Türkiye'de gelir dağılımı çok adaletsizmiş... Ne zekâ, ne harika buluş değil mi? Ve yine yazdıklarına göre, Dördüncü Planın temel hedeflerinden birisini de, gelir dağılımını emekçiler yararına düzeltmek olacakmış, ama nasıl? Hangi tekelin, hangi holdingcinin üretim araçlarına elkonarak yapılacak bu iş? Bankacılık, sigortacılık ve dış ticaret de devletleştiriliyor mu yoksa?

Şakayı bir yana bırakalım.. Böylesi sözler, bu türden ilkeler, her beş yıllık planda, yıllık programlarda sürekli yinelendi... Ve tüm bunlar, sayfaların arasında kalmaktan öteye gidemedi, gidemezdi de... Dördüncü Planda yeralacak olan böylesi sözler, onu yazanlar için bir hatıra olmaktan öteye bir anlam taşımayacak... Sağ kalırsak, zaman bizi doğrulayacak ve plancılarla birlikte göreceğiz...

Bir başka uyutma aracı da, şu ünlü «Halk Kapitalizmi» yutturmacasıdır, neymiş efendim? Marks'ın dediği kapitalizm ortadan kalkmış: Büyük tekeller halka açılmış; üretim araçlarının mülkiyeti, geniş halk yığınlarına yaygınlaştırılmış. Ne menem bir şeymiş bu bir bakalım...

Elimde Koç Holding'in 1975 yılı faaliyet raporu var. Koç Holding de halka açılmış! Bununla övünüyor... Büyük bir bölümünü, Almanya'da çalışan işçilerin oluşturduğu 9 bin ortağım var diyor Vehbi Koç. Milyarlar kazanan Koç Holding, 1975 yılında hissedarlarına kâr olarak, yalnızca ve yalnızca 29 milyon 500 bin lira dağıtmış. Hisse senetlerinin yüzde 90'ından daha çoğuna sahip olan Koç'un, bu dağılımın da yüzde 90'ından daha çoğunu alması doğaldır...

Ama biz, Koç çok iyilik severdir (!), çok merhametlidir (!) diyelim ve 9 bin ortağına, dağıtıma konu olan kârın yarısını verdiğini varsayalım! Bakın kişi başına ne düşüyor! Yılda, 1.939 Türk Lirası ve ayda da 136 lira 58 kuruş düşüyor...

Sizin anlayacağınız, Koç Holding'e ortak işçiler köşeyi döndüler... Ne köşeyi dönmesi, düze çıktılar... Öyle ya, her ortak, ayda 68 adet simit alabilecek bundan böyle... Az para mı ya?

Bizim mahkemelerimizde, yargıçların baştarafında «Adalet Mülkün Temelidir» diye yazar... Bu soygun ve talan düzenini hukuksal açıdan yasallaştıran, en temel ilkedir bu... Mülk deyince, emekçiler için bu, yalnızca ve yalnızca ömür boyu süren bir düşlemesidir... Bu başımı sokacak küçük bir evim ya da bir gecekondum olabilir mi düşlemesi... Mülkün, onların kafasındaki tek anlamı budur, kapitalizmde. Ama, «Adalet Mülkün Temelidir»deki mülk, başka bir mülktür... O mülk, toplumsal üretim araçlarının özel mülkiyetine elkoyan, bir avuç işbirlikçi-tekelci sermaye ile büyük toprak beylerinin mülküdür...

YORUM

Oya BAYDAR

Ağustos Korkusu

Geçenlerde, Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur bile dayanamadı, «Hergün hükümete ömür biçiliyor. Yok, 15 Mayısta düşecek deniyor, sonra bir yeni tarih konuyor. Ama hevesleri kursaklarında kalacak, bu hükümet gidici değil» yolunda sözler söyledi.

Evet, görünüşe göre, düşük MC artıkları tüm çabalarını hükümetin ne zaman düşeceği konusunda fal bakmaya ve bu düşüşü çabuklaştırmaya yoğunlaştırmış durumdalar. Gerçekten de fısıltı gazetesiyle yaygınlaştırılan hükümetin düşeceği tarih söylentileri birbirini izliyor. O tarih geçince yeni bir tarih veriliyor. Ve «El-hak» hükümetin düşmesi için de elden gelen arda konmuyor.

Ama işe bakın ki, bu arada hükümet, dış politikada durumunu sağlamlaştırmış görünüyor. Henüz somut sonuç alınamadıysa da, ekonomik çıkmazın, yine kapitalist ülkelerden ve örgütlerden sağlanacak bir takım kolaylıklarla, kısmen de olsa aşılabilmesi olanağı belirmiş durumda. Etkili ve yetkili sermaye çevreleri ara sıra cilve yapsalar da genel olarak Ecevit'ten çok şikâyetçi değiller. Hiç değilse şimdilik bekleme kararındalar. Bütün bu «olumluluklar» başta Demirel olmak üzere «muhalefet»in hiç de hoşuna gitmiyor. Ayağının altından hergün birşeylerin kaymakta olduğunu hissediyor. O zaman kalıyor geriye, «anarşi» denilen faşist saldırıları, faşist tırmanışı hızlandırmak; ölü sayısını, terörist eylem sayısını, kitlelerin korkusunu, kuşkusunu yoğunlaştırmak... Bu yolda var güçleriyle çalışıyorlar ve gerçeği söylemek gerekirse başarıyorlar da.

Devran böyle sürüp giderken, şimdi ağustos söylentileri yayılmaya başladı. Ağustos bilindiği gibi orduda terfi ve ayıklama ayıdır. Kalan kalır, giden gider. Bazı ağustoslar pek anlamlı değildir, sadece bürokratik işlemler ayı olur. Bazı ağustoslar ise, bürokratik bir işlemi çok aşar, hatta Türkiye'nin siyasal ortamında belirleyici bir nitelik kazanır. İşte önümüzdeki ağustos «önemli» ağustoslardan biri olacağa benziyor. Çünkü Türkiye'de hükümetlerin ömrü, bu konuda aşılan tüm yollara rağmen, yine de ordudan pek bağımsız düşünülemiyor. Siyasal çevreler ve güçler ordu üzerinde hesap yapmadan edemiyor. Hiçbir iktidar, orduyu karşısına almışsa, kendisini güvenlikte, ömrünü uzun hissedemiyor. Üstelik de «ağustos» sorunu MİT'ten de bağımsız değil.

Fısıltı gazetesinin söylentilerine göre, Ecevit iktidarını sağlamlaştırmak ve içerde bazı daha köklü adımlar atabilmek için ağustos ayında orduda yapılacak değişiklikleri bekliyor. Bu değişiklikler MİT'i de etkiliyor, ilgilendiriyor kuşkusuz. Öteyandan, her günde üç öğün hükümete ömür biçenler de aynı «ağustos korkusu» içindeler. Etkili ve yetkili güçler arasındaki desteklerini, güvencelerini, köşe başlarını yitirmek istemiyorlar kuşkusuz.

Kuşkusuz, bunca etken ve böylesine karmaşık bir ortamda, gelişmeleri sınıf ilişki ve çelişkilerinden bağımsızlaştırmak, bir zamanlar sol radikallerin yaptığı gibi, işçi sınıfı bilimini bir yana bırakıp, ordu hiyerarşisi hesaplarına dalmak ve çözümü bu noktada görmek, işçi sınıfının yolu yöntemi değil.

Ama, önümüzdeki iki ay boyunca, Türkiye'de önemli günler geçirileceği gerçeğini de gözden uzak tutmamak gerek.

Bu önemli ve hareketli günlerde, Türkiye demokrasi güçlerini, ilericileri, devrimcileri, demokratları, sosyalistleri, komünistleri bekleyen büyük bir sorumluluk ve görev var. Ağustosun korkulu geçmesini engellemek için gericilik ve faşizm güçleri karşısında beton gibi sert ve birlikli bir kale örmek.

Bu görevi şu veya bu gerekçeyle savsaklayanlar, sorumluluğun ciddiyetini kavramayanlar, küçük dükkâncı provokasyonlara kapılarak küçük hesaplarla, birleştirici olmak yerine bölücü olanlar, tarih önünde ağır bir sorumluluktan kurtulamayacaklardır.

GEÇMİŞTE BUGÜN

13 HAZİRAN

Hazırlayan: Hüsnü MAHLİ

Petrol Rafinerisi için Sovyetler ile anlaştık

Sovyet Rusya'nın yurdumuzda kuracağı petrol rafinerisi tesisi anlaşması dün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında imzalanmıştır.

Anlaşmaya göre İzmir'de kurulacak rafineri Türkiye'nin yılda 3 milyon ton ham petrolünü işleyecek kapasitede olacak. Rusya tesisin karşılığını tütün, fındık, üzüm vs. mallar olarak alacaktır.

(13 Haziran 1967, Milliyet)

PARİS'TE 25 BİN İŞÇİ ŞENLİK YAPTI

Paris'te 25 bin işçi şenlikler yaptı...

Paris'te 25 bin işçi zaferle sonuçlanan Renault Araba Fabrikası grevini şenliklerle kutlamıştır. Şenliklerde kızıl bayraklar taşındı, mızıkalar çalındı ve bir karnaval havası yaşandı.

(13 Haziran 1936, Akşam)

SOLCU TELKİNLER YAPAN PROFESÖRLER

Talebelerine solcu telkinlerde bulundukları ileri sürülen Dil Tarih, Coğrafya Fakültesi Felsefe Şubesi Hocaları hakkında yapılan tahkikat başlamıştır.

(13 Haziran 1947, Akşam)

DÜNYA İKTİSAT KONFERANSI DÜN LONDRA'DA BAŞLADI

Dünya İktisadi Konferansı dün Londra'da büyük bir merasimle açıldı. Konferansta irat edilen nutukların hülasası «Bugünkü vaziyet devam ederse insanlık eski devre avdet edecektir.» Buhranın hakiki sebebi ise, Rus Murahhasına göre «bir iktisat sisteminin yıkılmasıdır.»

(13 Haziran 1933, Akşam)

ALEVİLİK SÜNNİLİK KAVGASI: 50 YARALI

Bir haftalık gazete tarafından önceki gece düzenlenen «Şairler Gecesi»nde Doğan Kılıç adındaki şahsın yaptığı konuşma olaylara sebep olmuş bu arada Aleviler - Sünniler birbirlerine girmişlerdir. Olaylarda 50 kadar kişi yaralanmıştır.

(13 Haziran 1967, Hürriyet)

100 KADAR MİLLETVEKİLİNİN KURDUKLARI KOOPERATİF

Ankara'da evi olmayan 100 kadar milletvekili İller Yapı Kooperatifi adıyla bir kooperatif kurdular. Milletvekilleri ev yapımı için böyle bir kooperatifi kurduklarını açıkladılar.

(13 Haziran 1967, Cumhuriyet)

GEÇİCİ ANAYASA DÜN İLAN EDİLDİ

Öteyandan Milli Birlik Komitesi üyelerinin adları açıklanmış, 38 kişilik komitenin yaş ortalaması 40 olarak tesbit edilmiştir.

(13 Haziran 1960, Akşam)

AVRUPA'YA YILAN İHRACATINA BAŞLANDI

Avrupa'ya yılan ihracatına başlandığı açıklanmıştır. Yılanlar camlı ambalajlar içinde Avrupa'ya gönderilecektir.

(13 Haziran 1933, Akşam)

SORUNLAR - GÖRÜŞLER

30 Ağustos'a doğru

Hüseyin DİLEK

Objektif, yaşıyan gerçeklere gözlerini kapayarak kendi hayal alemlerinde yaşıyanlar, pireyi deve yapmakla övünenler yalnız kendilerine zarar vermekle kalmazlar. Kendi gücünü ve başarılarını, yaptıklarını, bire bin ekleyerek abartanlar da olumsuz sonuçların yaratıcıları arasında yer almaktan kurtulamazlar. Hele bu tür kişiler örgütlerin veya kurumların sarumlu, etkin yerlerinde bulunuyorlarsa, zararları daha fazla olur ve hastalığın, yaranın derinleşmesine sebep olurlar.

Sorun, hükümetin, kendi varlığına, ülkemizin ve demokrasinin geleceğine ilişkin politikasından, bu politikanın doğurabileceği tehlikeli sonuçlardan duyulan kaygılardan kaynaklanıyor.

5 Haziran ertesinde, CHP azınlık hükümetinin güven oyu alamamasından ve 2. MC'nin düşürülmesinden sonra verilen sözleri anımsıyoruz. Can güvenliği ve öğrenim özgürlüğü sağlanacaktı. Pahalılık önlenecek, bunalım sona erecek ve ekonomik kalkınma hızlanacaktı. Halkın yaşam ve çalışma koşulları iyileştirilecekti vb.

Yeni hükümet beş buçuk ay önce kuruldu. Bu kadar kısa bir süre içinde geçmiş yılların derinleştirdiği sorunları bir çırpıda çözümlemek olanaklı mıydı? En azından böylesi bir hükümet için bu soruya «evet» cevabını vermek insafsızlık olur. Ayrıca hükümetin siyasal bileşimi ülkenin temel sorunlarına köklü ve kalıcı çözümler getirebilmesini olanaksız kılmaktadır. Fakat, kalkıp da «tek başımıza gelemediğimiz için böyle oluyor, ne yapalım» demek de insafsızlıktır. İnsafsızlıktan da öte, «3 yıl daha dişinizi sıkın; bizi oylarınızla tek başımıza iktidara getirin ve sonra durum düzelir» anlamına gelen bu yaklaşım geniş kitlelere saygısızlıktır. Aynı yaklaşım ilerici güçlere karşı şöyle somutlanıyor: «Herşeyi biz bilir, biz yaparız. Sizlere ödeyecek diyetimiz yok. Bu hükümet düştüğü takdirde, kurulacak olan yenisi MC'den de beter olabilir. Onun için siz bize mecbursunuz».

Her iki yaklaşım sahipleri başlarını kuma sokuyorlar. Gerici, faşist, en anti-komünist güçlerin ekmeğine yağ sürmekten kurtulamıyorlar. Onlar, bu iddialarında ısrar etseler, hata hiçbir iş yapmadan oturdukları yerde dursalar bile karşı güçlerin stratejisini, taktiğini değiştiremezler, değiştiremedikleri de görülüyor.

Kimdir bu karşı güçler? Ne yapmak istiyorlar?

Bu karşı güçler, tekelci sermayenin önemli bir bölümü, Türkiye Odalar Birliği Kongresinde hükümeti, hatta onun en sağ temsilcisini bile yuhalayanlardır. Bu karşı güçler, tekelci sermayenin en gerici ve en işbirlikçi kesimlerinin desteğini alan AP ve MHP ile onların etrafındaki gerici, faşist çevrelerdir. Kısacası MC'dir. AP-CHP koalisyonu dahil her türlü gerici iktidar formülünü kotarmaya çalışanlardır. Başını kuma sokanlar bu gerçeği, özelikle MC gerçeğini görerek «biz miletin cephelere bölünmesine karşıyız» nutuklarından vazgeçmelidirler.

MC'nin yaşadığını gösteren en somut olgu AP ve MHP'nin ortak hedefidir. Bu hedef, CHP ağırlıklı hükümeti, hangi yolla olursa olsun devirmektir.

CHP yöneticileri, kısa vadeli örgüt için denge ve kariyer hesaplarını ön plana çıkarmadan, yaklaşan tehlikenin ciddiliğini ve milletin cephelere bölündüğünü görmelidir. Eğer CHP yönetimi gerçekten cepheleşmeye karşı olmanın anlamını biliyorsa, öncelikle MC'yi dağıtmanın yolunu aramalı ve CHP'nin veya hükümetin istese de tek başına bu gerici faşist cepheyi dağıtamayacağını kavramalıdır. MC'yi dağıtmanın yolu vardır. Bu yolu denemek için, siyasal ve ideolojik örgütsel kişilikten tavizler vermek gerekmez; sadece gerçekten demokrat ve ilerici olmak yeter. Birincisi, «biz her görüşe saygılıyız; biz yansız ve tarafsızız» politikası bırakılmalı ve gizli-açık tüm faşist örgütler dağıtılmalıdır. Silahlı eylemleri önleyerek can güvenliğini ve öğrenim özgürlüğünü sağlamanın tek etkin yolu budur. İkincisi, siyasal akım olarak faşizmin mezarını kazan koşullar hızla oluşturulmalı, yani işçi sınıfı partisi üzerindeki yasağın kaldırılması başta olmak üzere tüm anti-demokratik düzenlemeler iptal edilerek, demokrasinin sınırları genişletilmelidir. Üçüncüsü, CHP yöneticileri, gericiliğin anti-komünizm tuzağına düşmeden ve kendilerini dev aynasında görmeden, ulusal demokratik güçlerin eylem ve cephe birliği karşısında en azından olumsuz bir tavır olmamalıdırlar. Dördüncüsü, CIA ile ABD Kongresi, ABD hükümeti, Carter ve NATO arasındaki bağların, abartılan sorunlardan çok daha sıkı olduğu görülmeli ve Şili'de, İran'da, İsrail'de, Güney Kore'de, son olarak Zaire'de görüldüğü gibi) faşizmin, zulmün, geriliğin baş destekçisi olan Amerikan emperyalizminin MC'nin her türlü anti-komünizmin arkasında olduğu kavranmalıdır.

Ancak esas önemli ve belirleyici olan, Türkiye sosyalist hareketinin etki alanını durmadan genişletmesi, işçi sınıfının birliğin sağlaması ve sağ unsurların demokratlık maskesini, özellikle pratikte düşürerek ilerici, ulusal, demokratik güçlerin sürekli eylem ve cephe birliğini oluşturmasıdır.

TELEVİZYON

17.30 NAKLEN YAYIN

Fenerbahçe ile Trabzonspor arasındaki Cumhurbaşkanlığı Kupası futbol karşılaşması naklen yayınlanacak.

19.30 PİNOKYO

Çizgi dizi filmin «Haydutlara Karşı» adlı bölümü yayınlanacak. Bu bölümde Pinokyo ve arkadaşı, haydut Bazura ve çetesini görür: Köyü Bazura ve çetesinden haberdar etmek isterlerse de yolda Bazura'ya yakalanırlar.

19.55 BİR KONU BİR KONUK

Televizyon Eğitim Yayınları Şubesince hazırlanan bugünkü bir konu bir konuk programında, Jülide Gülizar Ankara Yarı Açık Cezaevinde tutuklu Musa adlı bir kişi ile cezaevinde hayat konusunda söyleşiyor.

20.30 HABERLER

21.05 BEŞ DAKİKA

Dizinin bu bölümünde, Ökkeşin İşi adlı oyun izlenecek. Beş dakika dizisine rüşvet ve yiyicilik konusuna ilişkin gelen mektuplar arasında, bu konuya değinilmesi istenmiş, oyun kırsal kesimde köyün en normal ilişkilerine bile nüfuzunu kullanarak kısa zamanda çözümlendiren Ökkeş, her işten belli bir ücret almaktadır.

21.10 TÜRK HAFİF MÜZİĞİ BİR SOLİST

İstanbul Televizyonunca hazırlanan programda, Türk Hafif Müziği sanatçısı Gökben şu parçalarıyla ekrana geliyor, «Neler Neler Oldu», «Aşktan Başım Dönüyor», «Kaderimmiş Bu», «Canın Sağ Olsun», «Bu Ne Biçim İştir».

21.25 TELEVİZYON OYUNU

Programda, Çözülme adlı televizyon filmi yayınlanacak. Filmde, günümüz Anadolu kasaba yaşamından bazı kesitler sunuluyor. Ve bir ailenin dramı anlatılıyor.

23.10 GÜNE BAKIŞ

RADYOLARDAN SEÇMELER

TRT I

05.00 Açılış
06.02 Günaydın
07.02 Köye Haberler
09.02 Türkü Defteri
09.40 Çevre Sorunları
10.01 Arkası Yarın
11.20 Türküler Geçidi
13.00 Haberler
15.01 Sizlerle Birlikte
16.45 Hafif Batı Müziği
18.01 Çocuk Bahçesi
20.15 Köy Dağarcığı
21.30 Müzik Magazin
23.00 Haberler
01.00 Kapanış

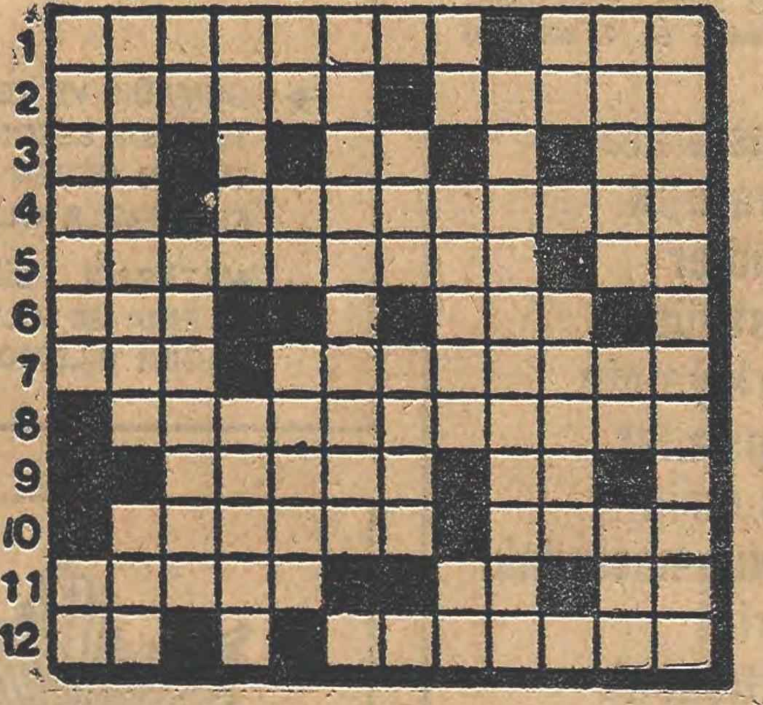
TRT II

08.00 Gün Başlıyor
10.30 Verimlilik
11.40 Türküler Geçidi
13.00 Haberler
13.30 Olayların İçinden
14.35 Konser Saati
15.40 Türküler Geçidi
16.20 ARKASI YARIN
17.00 Ses Ustaları
19.00 HABERLER
20.30 OLAYLARIN İÇİNDEN
21.00 Türküler
21.15 Sanat Dergisi
23.30 HABERLER
23.55 KAPANIŞ

TRT III

07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
10.30 Çeşitli Solola
10.55 Türküler Geçidi
11.15 Öğleye Doğru
12.15 Şan Soloları
12.30 Caz Müziği
13.00 Konser Saati
15.00 Künün Konseri
16.00 Oda Müziği
19.00 Salıdan Salıya
19.45 Yurttan Sesler
22.00 Solodan Orkestraya
23.00 Plân Albümünden
01.00 KAPANIŞ

BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1 — Antik çağ Yunan düşünürü Platon'un temellerini attığı, varlığı düşünceye indirgeyen öğretilerin genel adı - Ereğli Kömür İşletmeleri'nin simgesi. 2 — Zıt - Yüce bir onuruna erişmiş olma hali. 3 — Televizyonun kısa yazılışı - «Efendim»in kabacası - Bir harfin okunuşu. 4 — Kelimelerin başına getirilen olumsuzluk takısı - Bir ağaç türü. 5 — Çocuk oyunu - İlgi zamiri. 6 — Birdenbire - TERSİ, Tavla, kızmabirader gibi oyunlarda kullanılan kemik araç. 7 — TERSİ, Az bulunan - Maden Tetkik Arama Enstitüsü'nün kısa yazılışı - İlave. 8 — Boğazına düşkün (iki kelime) 9 — TERSİ, Sabah vakti - TERSİ, Bir harfin okunuşu. 10 — Güney Anadolu'da portakalı ile bilinen bir ilçemiz - Ayrılış. 11 — Yüzde çıkan kıllar - Bir nota - Parlamenterin halktan istediği. 12 — TERSİ, Bir nota - Bir kıta.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Bir ülkenin alt yapısı, ekonomi - Nota. 2 — Hareket, tavır - Afrika'da bir ülke. 3 — Asker - Zayıf, ince uzun boylu. 4 — Bir sitem sözü - Kıyı. 5 — Bir takı - TERSİ, Beyaz - Mühlet, vade. 6 — Suçlamak (iki kelime) 7 — Albay'ın simgesi - İltihap. 8 — Nota - TERSİ İtalyan Radyo Televizyon Kurumu'nun simgesi - Kuzu sesi. 9 — Düğme - Kamu kuruluşlarında küçük hastane. 10 — TERSİ, Bir harfin okunuşu - Kadın eş. 11 — Mecliste görüşülecek olan yasa tasarısı ve tekliflerinin zaman aşımına uğraması - Bir harfin okunuşu - Gemi yapılan üstü örtülü havuz. 12 — TERSİ, Orta öğrenim kurumlarından birine devam eden genç - Tanzimattan önce Osmanlı İmparatorluğu'nun Müslüman olmayan uyruklarına denirdi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1 — Havana - araP. 2 — Aperatif - IK. 3 — rK - Vera. 4 — İnsan Bilim. 5 — Ad - Ulaştır. 6 — İsyan - Nida. 7 — Şark - eM. 8 — enO - Aka. 9 — Al - arakuF. 10 — Ehrenburg. 11 — Tas. 12 — Göresim Geldi.

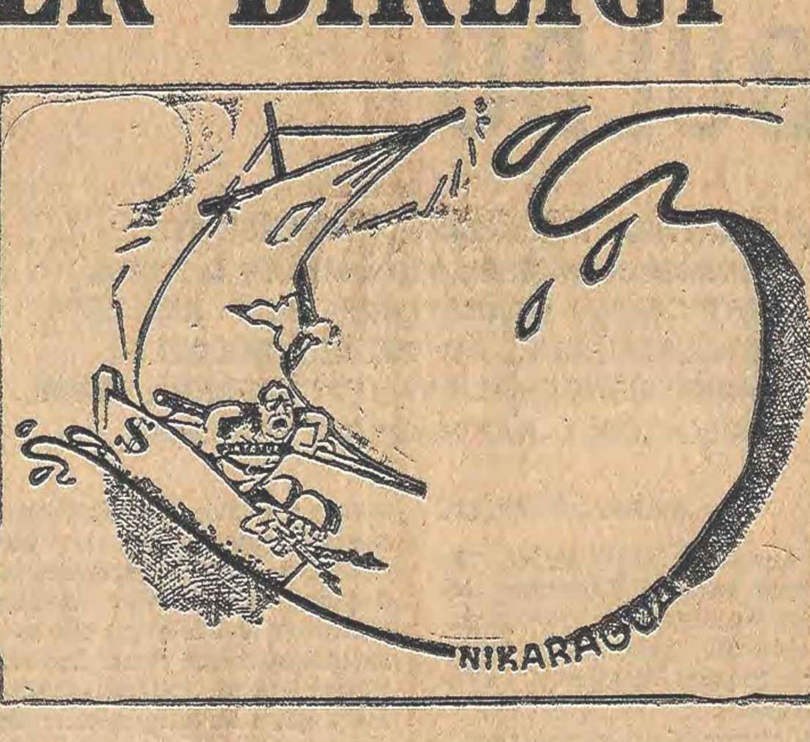
YUKARDAN AŞAĞI: 1 — Hariciye. 2 — AP - nahzÖ. 3 — Versay - oiR. 4 — Arkadaş - Ece. 5 — Na - Nalan. 6 — At - Bu - rB. 8 — Af - La - ikroG. 9 — Vişne - Ug. 10 — emtI - Af - Tl. 11 — Pir - adaK - Tad. 12 — Kahraman - Si.

«CARTER BRZEZİNSKİ TUZAĞINA DÜŞMEMELİ»

PRAVDA: «SOVYETLER BİRLİĞİ HİÇBİR BASKIYA BOYUN EĞMEZ»

★ SBKP YAYIN ORGANI, CARTER'İN 7 HAZİRAN TARİHLİ DEMECİNİ ELEŞTİRDİ

★ ABD PLANLARININ, SOĞUK SAVAŞI AŞAN TEHLİKELERE YOL AÇACAĞI BİLDİRİLDİ

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği Komünist Partisi organı Pravda Gazetesinde yayınlanan yorumda, Carter'in Sovyetler Birliği'ne çattığı 7 Haziran tarihli sert konuşması yanıtlanmıştır.

Söz konusu konuşmasında Carter, Afrika'daki ABD ve NATO müdahalesinden söz etmeyerek Sovyetler'i kınamış ve işbirliği ya da çatışmayı seçme tercihini yapmasını Sovyetler Birliği'nden istemişti.

Pravda'da yayınlanan yorumda, Carter'ın konuşmasının detant ve SALT'a ilişkin bazı olumlu yanlar taşımasına karşın soğuk savaş kokusu da içerdiği bildirilmiş ve Carter'ın Ulusal Güvenlik İşleri Başdanışmanı Zbigniew Brzezinski, yumuşamayı baltalamakla suçlanmıştır. Carter'ın, Brzezinski'nin tuzağına düşmemesi gerektiği de kaydedilmiştir.

Beyaz Sarayda en etkili danışman durumuna geldiği öne sürülen Brzezinski için Pravda şöyle demiştir:

«Açıkça anlaşılmaktadır ki, Washington'daki bazı politika planlamacıları safçasına hâlâ Sovyetler Birliği'nin korkutulabileceğine ve baskı ile boyun eğdirilebileceğine inanmaktadırlar.»

Pravda, Brzezinski'nin politikasının sadece soğuk savaşa geri dönüşü içermediğini, aynı zamanda anti-Sovyet bir isteriyi işleyerek, eski Amerikan politikasını canlandırdığını ve bu durumun sonuçta bir çatışma tehlikesine yolaçacağını ifade etmiştir.

ABD, Nötron Bombası üretme planlarını genişletme isteğinde

ABD Senatosu Silahlı Kuvvetler Komisyonunun bir raporunda, Nötron Bombası yine övülmüş ve yumuşama düşmanlığı sürdürülerek, bu silahın Avrupa Kıtasında mevzilendirilmesi istenmiştir.

Raporda, Viyana görüşmelerinde Nötron Bombasının şantaj unsuru olarak kullanılması gerektiği ileri sürülmüş, Orta Avrupa'daki silah ve kuvvet indirimi görüşmelerinin en önemli unsurunun Nötron Bombası olduğu söylenmiştir.

Nötron Bombasının stoklanması için gerekli malzemelerin hemen temin edilmesi için gerekli emirleri vermesi için Başkan Carter'a müracaat edilmesi gerektiği kaydedilen raporda, sosyalist ülkelerin bu silah nedeniyle Viyana'da emperyalizmden yana dengeye yanaşacakları iddiasına yer verilmiştir.

NÖTRONA KARŞI İMZA VE TEPKİLER BÜYÜYOR

ABD yönetimindeki yumuşama düşmanlarının insanlığı tehdit eden Nötron Bombasına ilişkin planları sürerken, dünya çapındaki Nötrona hayır kampanyası da devam etmektedir.

İngiltere Barış Koordinasyon Komitesi tarafından yapılan açıklamada, bu insanlık dışı bombaya karşı yürütülen imza kampanyasının geniş boyutlara ulaştığı ve hergün binlerce imzanın komiteye geldiği bildirilmiştir.

Bu arada Venezüela Millet Meclisi Başkanı da Sovyet TASS Ajansına verdiği bir demeçte, Nötron Bombası üretiminin insanlığa karşı bir suç olduğunu söylemiştir.

SBKP, Brejnev'in Çekoslovakya gezisi sonuçlarını onayladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Sovyetler Birliği'nin en yüksek parti devlet organları, Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Çekoslovakya'ya yaptığı ziyaretin sonuçlarını onaylamıştır. SBKP MK Politbürosu, Yüksek Şura Prezidyumu ve Sovyet Hükümeti, Prag'da yapılan görüşmelerin, iki ülke arasında ekonomik, bilimsel ve kültürel işbirliğinin genişletilmesinin, her iki parti ve devlet arasındaki ilişkilerin derinleştirilmesinin ve 1990 yılına kadar sürecek olan anlaşmanın büyük bir önem taşıdığı belirtilmiştir.

Ku-Kuluks Klan toplantısı anti-ırkçı gösteriyle kınandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD'nin Mississipi Eyaletindeki bir kentte, ırkçı Ku - Kluks - Klan Örgütünün düzenlediği bir toplantının ardından yüzlerce kent sakini, bir gösteri düzenleyerek toplantıyı protesto etmiştir.

Gösteride, bu ırkçı örgütün faaliyetlerinin tamamen yasaklanması istenmiş ve ırk ayırımı protesto edilmiştir. Gösteride, polisin siyahlara karşı uyguladığı baskılar ve istihdamda uygulanan ırkçı ayırımcılık politikası da sert bir biçimde kınanmıştır.

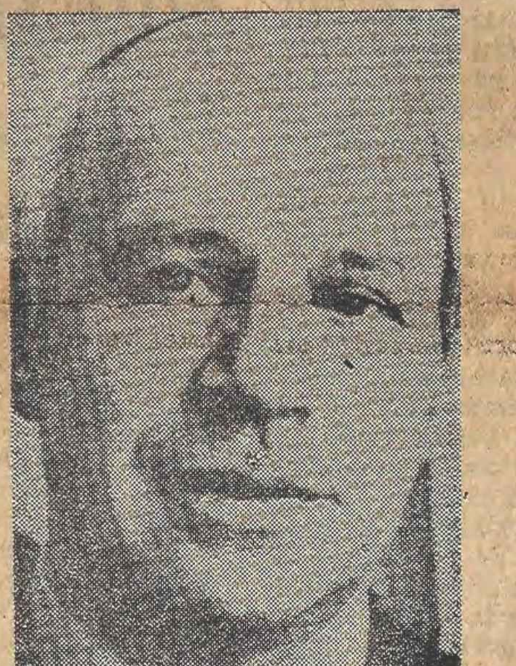
Rodezya'da 22 yurtsever öldürüldü

SALİSBURY (ANKA)

Rodezya'da, Beyaz Ordu birliklerinin, çoğunluktaki siyah halkın yönetime geçmesi için mücadele eden ulusal kurtuluş güçlerine ateş açması sonucunda çoğu kadın ve çocuk olan en az 22 yurtsever ölmüştür.

Bulgaristan-Silahsızlanma sorunları

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Bulgaristan Ulusal Komitesi Başkanı GUERO GROZEV'in, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin dış politikası hakkında bilgi veren bir yazısını aşağıda sunuyoruz.

Guero Grozev, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Bulgaristan Ulusal Komitesi Başkanı

★ DÜNYANIN YILDA 1 MİLYAR DOLAR HARCADIĞI SİLAH ÜRETİMİNDE 100 MİLYON İNSAN VE 400 BİN BİLİM ADAMI ÇALIŞIYOR

★ BULGARİSTAN, SAVAŞTA ÇIKARI OLAN SINIFLARIN BULUNMADIĞI SOSYALİST BİR ÜLKE OLARAK, BARIŞÇI BİR DIŞ POLİTİKA SÜRDÜRÜYOR. BİRÇOK BELGENİN KABUL EDİLMESİNE BULGARİSTAN AKTİF OLARAK KATILDI

Çağımızda, silahlanma yarışına son verilmesi ve silahsızlanmanın ilerlemesi için somut ve kesin kararlar almak kadar önemli ve acil bir görev yoktur. Bugün 1 milyar doların silahlanma için harcanması, 100 milyon kadar insanın ve 400 bin bilim adamının savaş hazırlıkları ile ilgili üretimlerde çalışması karşısında halkların endişe duyması doğaldır. Silahlanma yarışı, canavar nötron bombası da dahil olmak üzere yeni kitle kırım silahlarının üretimi, politik detant sürecini yıkmaya, karşılıklı kuşkuyu pekiştirmeye ve nükleer savaş tehlikesini artırmaya yönelik girişimlerdir.

Bu nedenle, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ve Bulgar kamuoyu, dünyanın tüm barış güçleri ile birlikte politik detantın askeri detant ile tamamlanması için kararlı olarak savaşım vermektedir. Bulgaristan HC, hunharca bir savaşın çıkmasından çıkarı bulunan hiç bir sınıfın varolmadığı sosyalist bir ülke olarak, kuruldıığu ilk günden beri barışçı komşuluğun ve uluslararası işbirliğinin güvenliğini ve ilerletilmesini sağlamlaştırma politikasını sürdürmektedir.

İşte bu yüzden Bulgaristan, silahlanma yarışına son vermeye ve silahsızlanmaya yönelik bütün girişimleri ve önerileri aktif olarak desteklemektedir. Bulgaristan, atmosferde, uzayda ve su altında nükleer denemeleri yasaklayan 1963 anlaşması, nükleer silahların çoğaltılmaması üzerine 1968 anlaşması, bakteriyolojik silahları yasaklayan sözleşme, su altına ve yer altına nükleer ve kitle kırım silahlarının depolanmasını yasaklayan anlaşma gibi önemli belgelerin oluşturulmasına ve BM Silahsızlanma Komitesi tarafından kabul edilmesine katkıda bulunmuştur. Bulgaristan, nükleer denemelerin tamamen yasaklanmasına, yeni kitle kırım silahlarının ve kimyasal silahların yasaklanmasına ve Dünya Silahsızlanma Konferansı'nın çağırılmasına ilişkin Sovyet önerilerini aktif olarak desteklemektedir. Bulgaristan, BM Silahsızlanma Toplantısı'na aktif olarak katılmaktadır. BKP Genel Sekreteri ve Devlet Başkanı Todor Jivkov'un belirttiği gibi, **«silahlanma yarışına son verilmedikçe, tam bir silahsızlanmaya ulaşılması için silahlanma yarışının sınırlandırılmasına yönelik gerekli koşullar ve anlaşmalar sağlanmadıkça, dünyadaki bütün ilerici insanların, bütün dürüst insanların özlemini duyduğu detant, sürekli, evrensel ve bozulmaz bir süreç olmayacaktır».**

Bulgaristan, Orta Avrupa'da silahlı güçlerin ve silahların azaltılmasının, silahsızlanma yolunda gerçek bir adım olacağı görüşünden yola çıkarak, Viyana görüşmelerinin başarısını sağlamak için elinden gelen her şeyi yapmaktadır. Politik detanta rağmen Orta Avrupa'da büyük niceliklerde silahlı kuvvetin ve silahların varlığı, kıtada ve dünyada barış için ciddi bir tehlike oluşturmaktadır. Bu göz önüne alındığında, böyle bir sorunu çözümleyecek bir anlaşmanın imzalanması acil bir görevdir. Maalesef yıllardan beri bu görüşmelerde bir ilerleme sağlanamamıştır ve bundan sosyalist ülkeler sorumlu değildir. Eğer NATO ülkeleri, görüşmelere katılan bir devletin çıkarları zarar görmeden, eşitlik ilkesi üzerinde güvenliğin korunması konusundaki anlaşmalara uysalar, bu çıkmaza bir çıkar yol bulunabilir. Şimdiye dek BM'de kabul edilen anlaşmalar, ne kadar karmaşık olursa olsun silahsızlanma sorunlarının tamamen çözümlenebileceğini göstermiştir. SSCB ve ABD arasındaki ikili SALT anlaşması bunun bir kanıtıdır. İkinci SALT görüşmelerinin başarıya ulaşmasının da aynı etkiyi yaratacağı kuşkusuzdur.

Bulgaristan kamuoyu, savaş endüstrisi ile NATO'nun askeri-savaş çevreleri sıkıca bağlı olan Batı'nın en tutucu güçlerinin izlediği gerginliği ve silahlanmayı artırma çizgisini, saçma ve tutarsız olarak reddetmektedir. Bugün yeryüzünde adam başına 15 ton patlayıcı madde düşmektedir. Halbuki bir insanı yoketmek için 15 gram patlayıcı maddenin yeterli olduğunu söyleyerek, bu politikanın saçmalığını kanıtlamanın gerekli olduğuna inanıyorum.

Bulgaristan HC hükümetinin barışçı dış politikasını tamamen destekleyen Bulgar kamuoyu, silahsızlanma sorunları üzerine ilkbaharda Cenevre'de yapılan ve hükümet dışı örgütlerin katıldığı Uluslararası Konferans'ın kararları ile dayanışma içindedir. Bulgar kamuoyu, nötron bombasının yapımından karşılıklı olarak vazgeçmeyi ve nükleer silahlanma yarışına son vermeyi içeren Sovyet önerilerini temel alan bir anlaşmaya en kısa yoldan varılması için, ABD'nin nötron bombası üretme planlarına karşı şiddetli protestosunu yükseltmektedir.

Bütün Avrupa halklarının ve diğer halkların dirimsel çıkarı, sosyalist grup ülkelerinin önerilerine karşı yapıcı bir tavır takınılmasını gerektirmektedir. Bu öneriler şunlardır: Viyana görüşmeleri sürdüğü sürece, NATO'nun ve Varşova Anlaşması'nın ordularının ve silahlarının dondurulması; askeri politik blokları, yeni üyelerin kabul edilmesinin ve gerçekleştirilmesi yapılmaması; Helsinki Konferansı'na katılan devletler arasında, birbirlerine karşı nükleer silahı ilk olarak kullanmayacaklarına ilişkin bir anlaşmanın yapılması.

Bulgar kamuoyu, bu önerilerin kabul edilmesinin ve gerçekleştirilmesinin, değişik toplumsal sistemlere sahip devletler arasında güven ve işbirliğini artıracağına inanmaktadır. Ancak böylece, silahlanma yarışının durdurulmasının başlangıcı ciddi olarak ele alınacak, gerçek bir silahsızlanmaya ulaşılacak ve Avrupa'da ve bütün dünyada barış ve güvenlik sağlamlaşacaktır.

İtalya'da Pazar ve Pazartesi günleri referandum yapıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İtalya'da pazar ve pazartesi günleri, sosyal düzenin korunması ve partilerin devletçe finanse edilmesi konularındaki kanunlar hakkında referandum yapılmıştır. İtalya Komünist Partisi Genel Sekreteri Berlinguer, seçmenleri bu kanunların yürürlükte kalması lehinde oy vermeye çağırmış ve şunları söylemiştir: «Sosyal düzenin korunması kanununun kaldırılması, teröristlerin ve neo - faşistlerin işine gelmektedir. Partilerin devletçe finanse edilmesine ilişkin kanunun kaldırılması ise, partilerin özerkliğine olumsuz etkilerde bulunacaktır.

olaylar ve gerçekler
bilge dicleli

DÜZELTME

Dış politika yazarımız Ayşe Bilge Dicleli'nin dünkü yazısının başlığı «Paranoya» yerine, bir hata sonucu «Panareya» olarak çıkmıştır. Düzeltir, okurlarımızdan özür dileriz.

Yasser Arafat Carter'ı suçladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Beyrut'ta bir açıklama yapan FKÖ Lideri Yasser Arafat, İsrail'in Güney Lübnan'a yaptığı saldırının ABD yönetiminin onayı ile gerçekleştirildiğini söylemiş ve ABD'nin, Filistin Arap halkına karşı komplo kurduğunu belirtmiştir. Arafat, ABD'nin, anayurtlarının kurtuluşu için savaşan Filistinlilere her zaman karşı çıktığını, ama İsrail'in Filistin kamplarına karşı giriştiği hiçbir saldırıya ses çıkarmadığını kaydetmiştir.

Bu arada, Londra'daki Uluslararası Stratejik İncelemeler Enstitüsü'nün verilerine göre, İsrail 1967-1973 arasında bütçesinin yüzde 30'unu silahlanmaya harcamıştır. İsrail'in şimdiki askeri harcamalarının ise bütçesinin yüzde 45'ini oluşturduğu belirtilen açıklamada, İsrail'de 120 taneden çok savaş endüstrisi tesisi bulunduğu bildirilmiştir.

Afrika Birliği Örgütü Afrika'ya NATO müdahalesini kınadı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Afrika Birliği Örgütü Dışişleri Müdürü, NATO'nun girişimi ile Afrika'da uluslararası bir kuvvetin kurulması girişimini kınamış ve bu girişimin, Afrika'ya yeniden sömürgeleştirmek amacını güden şeytani bir komplo olduğunu söylemiştir. ABÖ Dışişleri Müdürü, Afrika'da tüm kıta çerçevesi içinde her türlü askeri birlik kurulması yetkisinin yalnızda ABÖ'ye ait olduğunu hatırlatmıştır. ABÖ Genel Sekreter Yardımcısı da bir açıklama yaparak, ABÖ'nün temmuz ayında Hartum'da yapılacak olan zirve toplantısında, böyle bir kuvvet kurulması kararının alınabileceğini söylemiştir.

bir dakika

İsveç'in Stockholm kentindeki Mizah Enstitüsü, bu yılki geleneksel Mizah Ödülünü, Meteoroloji Enstitüsüne vermiş. Gerekçesi de şuymuş: «Hava tahminleriniz, yüksek hayal gücünüz ve şairsel bir dille gerçeklere uymayan havalardan bahsetmeniz, çağımızın üstün mizah gücünü başarıyla yansıttığı için sizi kutlarız.»

Mobuto'ya "yardım" birlikleri Zaire'ye gelmeye başladı

LOME (A.A.)

Bir süre önce Mobutu rejimine karşı ayaklanan Şabalılara karşı kullanılacak olan ilk Afrikalı askerlerden oluşan birlik, bir DC-8 uçağıyla Lome'den (Togo) Lumumbaşi'ye (Zaire) hareket etmiştir. Birlik, 135 Togolu askerden oluşmaktadır.

Kaynaklar, Togolu askerleri, Zaire'ye yardıma karar veren öteki Afrika ülkelerinden gelecek birliklerin izleyeceğini ifade etmişlerdir. Bu birliklerin de önümüzdeki günlerde peyderpey Zaire'ye gelmesi beklenmektedir.

Dünya Barış Konseyi, silahlanmayı hızlandırma kararlarını hayasızca bir saldırı olarak nitelendirdi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Dünya Barış Konseyi Washington NATO Tepe Toplantısında ABD baskısı altında alınan silahlanmayı hızlandırma kararlarının, BM Silahsızlanma Toplantısında harcanan kollektif silahsızlanma çabalarına yapılan hayasızca bir saldırı olarak nitelemiştir. DBK'nin Helsinki'de yayınlanan bildirisinde, NATO ülkelerinin, silahlanmayı, nitel ve nicel olarak tarihte görülmemiş boyutlarda artırmak üzere karar verdikleri belirtilmiştir.

Çaykovsky Müzik Yarışması sürüyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çaykovsky Uluslararası Müzik Yarışması 9 Haziranda Moskova'da açılmıştır. 16 yaşın üzerindeki sanatçıların katılabildiği yarışmalara 37 ülkeden 300'den çok yarışmacının geldiği bildirilmektedir. Dünyadaki genç müzisyenlerin en büyük yarışması olduğu belirtilen Çaykovsky Müzik Yarışmasına, önce piyanistler arasındaki yarışla başlandığı ve ilk gün, Macaristan, Bulgaristan, İngiltere, Brezilya, Fransa ve Amerika'dan gelen piyanistlerin yarıştığı haber verilmiştir.

Yunanistan'ın AET üyeliği 1981'de gerçekleşecek

BRÜKSEL (ANKA)

Yunanistan'ın Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üyeliğinin 1980 ya da 1981 yılında gerçekleşebileceği bildirilmektedir.

Gözlemciler, Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin kesinleşmesinden önce, AET kurallarında Yunanistan'ın Türkiye ile ilgili konuları veto etmesini önleyecek bazı değişiklikler yapılabileceğini de kaydederek, Yunanistan'ın AET'ye tam üyeliğinin daha geç gerçekleşeceğini ileri sürmektedirler.

Suudi Arabistan Fransa'dan silah alacak

KAHİRE (ANKA)

Suudi Arabistan'ın 2,4 milyar dolar tutarında silah ve askeri malzeme satınalmak üzere Fransa ile anlaşma imzaladığı öne sürülmüştür.

Mısır'da yayınlanan bir derginin haberine göre, Kral Halit'in bir süre önce Paris'e yaptığı resmi ziyaret sırasında imzalanan anlaşma uyarınca Suudi Arabistan Fransa'dan tank, helikopter ve tüm Kızıldeniz Bölgesini izleyebilecek güçte radar sistemleri satınalacaktır.

kısa kısa

HANOİ

Hanoi'den yapılan açıklamaya göre Çin, Vietnam'a yaptığı ekonomik yardımları yüzde 90 azaltmıştır. Çin'in yardımı ile kurulmakta olan sanayi tesislerinde yapılan teknik yardım da durdurulmuştur. Bilindiği gibi Çin, bu ekonomik yardımı geçen hafta içinde yüzde 50'ye indirmişti. Gözlemciler bu girişimlerin, «Çinli göçmenler» gibi bile bile şişirilen bir sorunu kullanarak Vietnam'a baskı yapma çabası olduğunu belirtmektedirler.

AMMAN

Suudi Arabistan Kalkınma Fonunun Ürdün'e 74 milyon dolar tutarında uzun vadeli bir kredi açmayı kararlaştırdığı bildirilmektedir. Kredi, Ürdün'de yapım çalışmalarına başlanan dört projeyi finanse etmeyi öngörmektedir. Bu projeler arasında merkezi ısıtma sisteminin geliştirilmesi ile içme suyu temini de bulunmaktadır.

MANİLA

Filipinler'de hükümet birliklerine karşı silahlı çatışma yürüten çeşitli grupların, çıkarılan af yasasını gözönünde tutarak yoğun bir biçimde teslim oldukları bildirilmektedir. Özelikle Müslümanlardan oluşan büyük bir silahlı grubun son bölümünün de teslim olması ile, ülkedeki durumun normalleşmesi olasılığı daha da artmıştır.

CENOVA

Polis memuru Antonio Adamo (59) İtalyan Anayasasının erkek ve kadınlara eşit haklar sağlayan yeni maddelerinin ,ailenin liderliğini elinden aldığını öne sürecek 30 yıllık evliliğinin iptal edilmesini istemiştir.

Adamo, mahkemeye verdiği dava dilekçesinde, «Artık ailemin komutanlığı bende olmadığından evliliğimin iptal edilmesini istiyorum» demiştir.

PARİS

Libya Başbakanı Abdüsselam Callud'un Fransa'ya yaptığı 6 günlük «esrarengiz» ziyareti sona erdirerek ülkesine döndüğü bildirilmiştir. Bilindiği gibi Callud, Fransa'ya özel bir ziyarette bulunmuştu.

TOKYO

Japonya'nın güneybatısında iki günden bu yana süren şiddetli yağışlar sonunda metrekareye 203 mm yağmur düşmesine, hasara ve demiryolu seferlerinin yapılmasına engel olmuştur.

Polis Japonya'nın ana adası Kiyus'da bir kişinin öldüğünü, bir kişinin de kaybolduğunu bildirmiştir.

LEFKOŞE

Kıbrıs Elçiliğinin Washington'daki temsilcisi, Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı Denktaş'ın, Kıbrıs'ta yüz kadar Kübalının, Rumlara askeri eğitim verdiklerine ilişkin iddialarını yalanlamış ve bu iddianın tamamen yalan olduğunu söylemiştir.

242 bin öğrenci üniversite öğretim kurumlarına giremeyecek

ANAYASA MAHKEMESİ EĞİTİM SİSTEMİNİ "SUÇLU,, BULDU

★ ANAYASA MAHKEMESİ ÜNİVERSİTEYE GİRMENİN KİŞİSEL YETENEKLER DIŞINDA, AYRICALIKLI OLANAKLARA SAHİP KİŞİLERİN BULUNDUĞUNU, BU YÜZDEN BÖLGELER ARASI DENGESİZLİĞİN DOĞDUĞUNUN RESMİ BELGELERLE SAPTANDIĞINI AÇIKLADI

Bölgesel ayrıcalıkları ve eğitim sistemindeki düzensizlikleri göstermek için bazı illerdeki resmi ve özel liseler ve bu okullarda görev yapan öğretmenlerin sayılarını vermek yeterlidir.

İller	Resmi okullar	Özel okullar	Resmi okullarda öğretmen sayısı	Özel okullarda öğretmen sayısı
ANKARA	39	6	1453	256
İSTANBUL	80	22	694	234
İZMİR	25	10	1609	616
ARTVİN	11	—	81	—
HAKKARİ	1	—	9	—
AĞRI	3	—	48	—
TUNCELİ	6	—	57	—

NOT: Bu rakamlar Devlet İstatistik Enstitüsü 1972-74 Öğretim Yılı başı Milli Eğitim İstatistiklerinden alınmıştır.

Burada verilen rakamlardan da anlaşılmaktadır ki, yalnız özel okullar değil, resmi liseler de yurdun belirli bölgelerinde toplanmakla kalmamış, öğretmen dağılımı da aynı dengesizliği göstermiştir.

HABER MERKEZİ

Anayasa Mahkemesi, Emekli Sandığı Yasasının, ortaöğrenimde iken 20 yaşını dolduran yetimlerin, yükseköğrenim sırasında aylık almaları için üniversiteye ara vermemesi girme zorunluluğunu öngören maddesini iptal etmiştir. Anayasa Mahkemesi iptal gerekçesinde, üniversitelerarası sınavı kazanmak için kişisel yeteneklerin yeterli olmadığını yüksekokulların bölgelerarası bir dengesizlik doğduğunun resmi belgelerle saptandığını belirtmiştir.

Danıştay 10. Dairesinin başvurusu üzerine bakılan davada, Emekli Sandığı Yasasının yetim maaşları hakkındaki 74. maddesinin beşinci fıkrasının bir bölümü ile altıncı fıkrası iptal edilmiştir. Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen, «Ortaöğrenimin son sınıfında iken 20 yaşını dolduranlar okul veya müesseselerin tatil devreleri hariç, ara vermeksizin yükseköğrenime başlayanların evvelce kesilmiş aylıkları, yükseköğrenime başladıkları tarihi takipeden aybaşından itibaren tekrar bağlanarak 25 yaşını geçmemek üzere, öğrenimlerini tamamlayıncaya kadar ödenir» hükmündeki «ara vermeksizin» kuralının, Anayasa Mahkemesi kararında, «Yetim aylığı almaya hak kazanmış, başka bir deyişle sosyal güvenlik hakkı doğmuş bulunan yurttaşların sırf yükseköğrenimlerine ara vererek başladıkları için haklarından yoksun bırakılmaları, anılan maddenin amacı ve kapsamıyla bağdaştırılamaz» denilmiştir.

EĞİTİM SİSTEMİNE ELEŞTİRİ

Anayasa Mahkemesi kararında, üniversiteye girmenin kişisel yetenekler dışında kimi olanaklara da sahip olmasına bağlı bulunduğu belirtilerek şöyle denilmiştir:

«Üniversitelerarası seçme sınavını kazanabilmek için yeterli bir lise öğrenimi görmek, ya da lise öğreniminden sonra uzunca süreli özel bir eğitim yapmak gereksinimi doğmaktadır. Oysa henüz öğretmen kadrolarını bile tamamlayamamış resmi liseleri bitirenlerden yükseköğrenime başlamak isteyenlerin bu sınava girmek zorunda olduklarını düşündükte, bunların başarı oranlarının ötekilerden daha az olacağı kendiliğinden ortaya çıkar. Nitekim yurdun çeşitli kesimlerinde yapılan ortaöğretimde, üniversitelere, ya da yüksekokullara giriş yönünden bölgelerarası bir dengesizlik doğduğu resmi belgelerle saptanmıştır. Böylece, kimi devlet okullarında okuma durumunda olanların ya da üniversiteye giriş sınavına hazırlayıcı kurslarda özel bir eğitim görme olanağından yoksun bulunanların üniversite giriş sınavlarında ötekilerce derecesinde başarı sağlayamamaları, sadece kişisel yetersizliklerine bağlanmak doğru olmayacaktır.»

242 BİN ÖĞRENCİ AÇIKTA KALACAK

Öteyandan 275 bin 720 gencin 34 bin 500 kişilik yer için yarışacağı «Üniversitelerarası Seçme Sınavı» 16 Haziran günü yapılacaktır. 24 merkezdeki 13 bin 927 salonda yapılacak sınavlar için 33 bin 623'ü salonlarda olmak üzere 40 bin kişi görevlendirilmiştir. Bu yıl sınava girecek olanlardan toplam 241 bin 220 genç yükseköğretim kurumlarına giremeyecektir. Sınavlara girip yükseköğretim kurumlarına girmek hakkını kazananlar ise öncelikle daha önceki yıllarda olduğu gibi yabancı dille öğretim yapan özel okulları bitiren öğrenciler olacaklardır. Daha önceki yıllarda yapılan sınavlardaki başarı sıralamasında ilk yirmiye giren okullar yabancı dille öğretim yapan özel okullar, fen lisesi, yabancı dille öğretim yapan Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı orta dereceli okullar ve benzerleridir. Uzmanlar, bu yıl da sınav sonucundaki başarı sıralamasının bundan farklı olmayacağı görüşünü savunmaktadırlar.

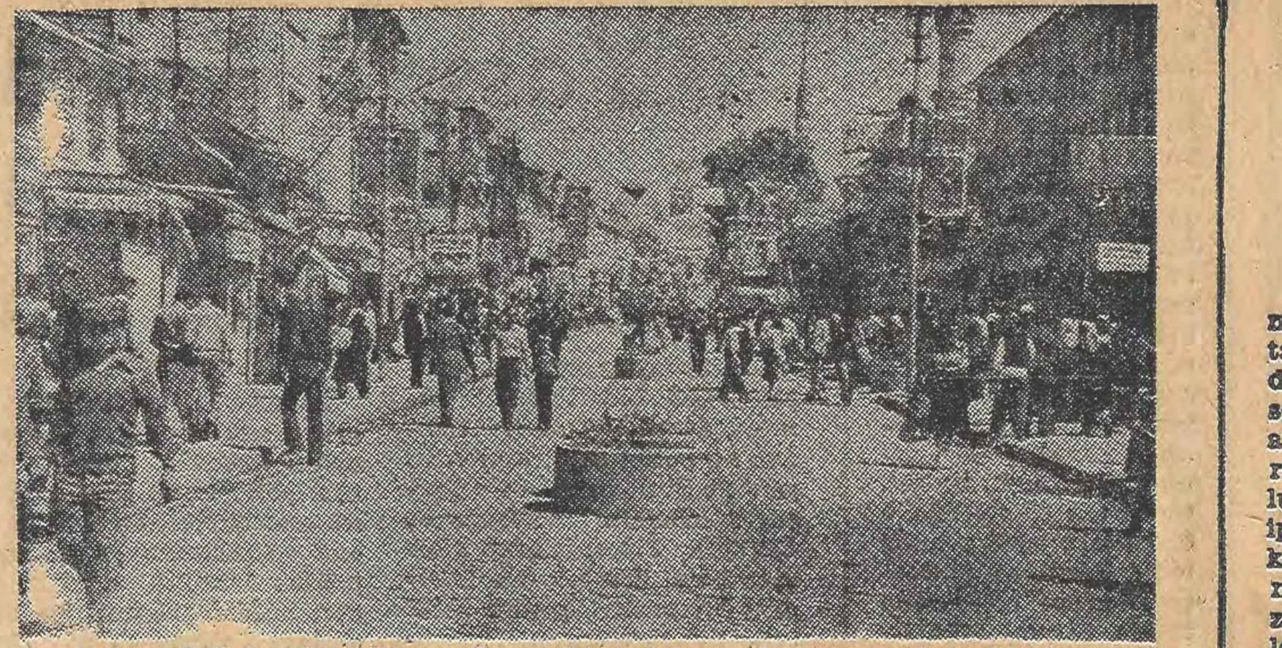
1974-75 öğretim yılı sonunda lise ve dengi meslek okullarından üniversite sınavlarına katılanların aldıkları puanlara göre 1'den 20'ye kadar sıralama bu sorumun yanıtını en açık şekilde vermektedir.

1 — Ankara Fen Lisesi 2 — Özel Alman Lisesi (İstanbul), 3 — Amerikan Robert Lisesi (İst.), 4 — Bornova Koleji (İzmir), 5 — Özel Saint Joseph Lisesi (İst.), 6 — İstanbul Erkek Lisesi, 7 — Üsküdar Amerikan Kız Koleji, 8 — Darüşşafaka (İst.), 9 — Özel St George, 10 — Kadıköy Koleji, 11 — Galatasaray Lisesi, 12 — Amerikan Kız Lisesi (İzmir), 13 — Konya Koleji, 14 — Özel Tarsus Amerikan Koleji, 15 — Özel İngiliz Lisesi, 16 — Deniz Lisesi (İst.), 17 — Özel Notre Dam Lisesi, 18 — Eskişehir Koleji, 19 — Özel TED Ankara Lisesi, 20 — Samsun Koleji.

Bu listeyi devam ettirdiğimiz ve bu sıralamayı incelediğimizde önce yabancı dille öğretim yapan özel okullar, daha sonra Batı illerindeki resmi liseler, bunlardan sonra da Doğu illerindeki lise ve meslek liselerinin yeraldığı görülecektir. Bu sıralama «Eğitimde Fırsat Eşitliği» ilkesinin gerçekleşmediğinin somut bir kanıtı olmaktadır.

Üniversitelerarası Seçme Sınavlarına katılacak öğrencilere yardımcı olmak amacı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından oluşturulan danışma büroları, dün 23 il merkezinde göreve başlamıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı yetkililerinden alınan bilgiye göre danışma bürolarının dışında Ankara, İstanbul, İzmir, İçel ve Diyarbakır'da gönüllü ailelerin istedikleri niteliklerde yanlarında öğrenci barındırabileceklerini bildirecekleri bürolar oluşturulmuştur.

Sınavlara girebilmek amacı ile taşradan il merkezlerine gelen öğrencilere beslenme, barınma ve ulaşım konularında yardımcı olacak büroların İstanbul, Ankara, Afyon, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Erzurum, Isparta, Kayseri, Manisa, Eskişehir, İçel, Konya, Sakarya, Sivas, Samsun, Trabzon, İzmir, Adana, Balıkesir, Denizli, Gaziantep ve Elazığ'da bulundukları bildirilmiştir.

Edirne Belediyesinin Dünya Çevre Günü dolayısıyla tüm araçlı trafiğe kapattığı Saraçlar Caddesi, bayraklar ve çiçeklerle süslenmiş ve resimde görülen görünüme bürünmüştür...

Dünya Çevre Günü Edirne'de Çevre Haftasına dönüştü

EDİRNE (THA)

Birleşmiş Milletler Çevre Günü Edirne'de «Çevre Haftası»na dönüşmüş ve geçtiğimiz hafta kentte Çevre Haftası olarak kutlanmıştır.

Marmara ve Boğazları Belediyeleri Birliğinin de katkısıyla Edirne Belediyesi hafta boyunca trafikten arındırma, tarihi yapıları canlandırma ve temizlik kampanyaları düzenlemiştir.

Bu arada kentin ticaret merkezini oluşturan Saraçlar Caddesi tüm araçlı trafiğe kapatılmış, cadde bayraklar ve çiçeklerle süslenmiştir.

Çevre Haftası nedeniyle Edirne Belediyesi ve Edirne Devlet Mimarlık ve Mühendislik Akademisinin ortaklaşa hazırladıkları «Edirne Kentinin Çevresel Sorunları» adlı bir de broşür yayımlanmıştır.

Lojmanı olan okullarda lojmanların kreş ve yuva olarak kullanılması istendi

İSTANBUL (İSTA)

TÖB-DER İstanbul Şubesi Kadınlar Kolu, TÖB-DER İstanbul Şubesini temsilen Yönetim Kurulu üyesi Nazmi Gören ile birlikte dün İstanbul Milli Eğitim Müdürü Ruhi Kanak'ı ziyaret ederek yuva ve kreş sorununu görüşmüşlerdir. Milli Eğitim Müdürü Kanak her okulda bir sınıfın, lojmanı olan okulların da lojmanlarının yuva ve kreş olarak kullanılması için gerekli çalışmaların yapıldığını söylemiştir.

TÖB-DER İstanbul Şubesi Kadınlar Kolu iki yıldır kreş ve yuva konusunda yaptığı çalışmaları ve bu çalışmaların sonuçlarını İstanbul Milli Eğitim Müdürü Ruhi Kanak'a anlattıkları toplantıda geçen hükümet döneminde bu konuda yaptıkları girişimlerin sonuçsuz bırakıldığını söylemişler ve Kanak'tan yardım istemişlerdir. TÖB-DER İstanbul Şubesi Kadınlar Kolu ve TÖB-DER İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Nazmi Gören, bayan öğretmenlerin en büyük sorunlarından birinin yuva ve kreş olduğunu, bu güne dek yüzlerce öğretmenin çocuklarını bırakacak yuva ve kreş olmadığı için mesleğini bırakmak zorunda kaldığını da ifade ettikleri toplantıda İstanbul Milli Eğitim Müdürü Ruhi Kanak, öğretmenlere hitaben şunları söylemiştir:

«Bayan öğretmenlerimizin yuva ve kreş sorunu yıllardan beri ihmal edilmiştir.

Yeni hükümetimiz ve milli eğitim camiamız bu sorunu çözmek için elinden gelen fedakârlığı yapmaya kararlıdır. Bu nedenle ilk defa yuva ve kreş sorunu ile ilgilenmesi için Milli Eğitim Müdürlüğümüzde bir müdür yardımcısını bu işle görevlendirdik. Sizlerin de yardımı ve desteği ile bu sorunun üstesinden geleceğimize inanıyorum. Müdürlük olarak bu konuda bazı çalışmalar yaptık.

Şöyle ki Validebağ Hemşirelik Okulunun ilk mezunlarını kreş ve yuvalarda görevlendireceğiz. Bölge sağlık doktorları bundan böyle sadece bölgelerde değil her bölgede açılacak sağlık merkezlerinde bulunacaktır. Kırsal kesimdeki çocukların kreş ve yuvalardan yararlanabilmesi için de en yakın yuva ve kreşlere vasıtalarla getirilecektir.

Şimdilik vasıta sorunu da gündemimizde, ancak yurt dışında çalışan işçilerimizin bağışlarını bekliyoruz. Nitekim Almanya'da çalışan bir işçimiz sadece kreş ve yuva için bir araba bağışlamıştır. Öteyandan bu kreş ve yuvalar sadece öğretmen çocukları için değil çalışan tüm kadınlarımızın çocuklarının bakımına ayrılacak şekilde olmasına çalışacağız.»

Öteyandan alınan bilgiye göre bu konuda milli eğitimde 3 kişilik bir komisyon oluşturulmuştur. TÖB-DER Kadınlar Kolu da bu komisyonla ortak çalışma içine girmek istediğini Milli Eğitim Müdürü Kanak'a iletmişler ve Kanak bu öneriyi olumlu karşılamıştır.

İşgüzar, Danimarka'ya yeniden işçi gonderilmesi için olanak arıyor

ANKARA (İSTA)

Danimarka Sosyal Güvenlik Bakanı Eva Gredal ile dün bir görüşme yapan Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar Türkiye'den yeni işçi gönderme olanaklarının tanınmasını istemiştir. Dünyanın bütün ülkeleri ile dostluk ve barış ilkeleri ışığında iyi ilişkiler kurmanın gerekli olduğunu bildiren İşgüzar Danimarka'da çalışan Türk işçilerinin sosyal ve ekonomik sorunlarının çözümlenmesini istemiştir.

Yurt dışında çalışan bir milyon kişiden altı bininin Danimarka'da bulunduğunu hatırlatan İşgüzar, işçilere ailelerini getirme olanaklarının sağlanmasını istemiş, Türkiye'de bulunan çocuklarının da çocuk yardımı kapsamına alınması gerektiğini belirtmiştir.

İşgüzar, çalışanların işsizlik sigortası, iş kazası ve ölümleri sonucunda çıkabilecek sorunların çözümü için görüşmeler yapılarak anlaşma imzalanması gerektiğini belirtmiş işverenlerin Türk işçilerden memnun olup olmadıklarını öğrenmek istediğini söylemiştir.

Yeni yemeklik zeytinyağ imalatçı satış fiyatları belli oldu

İZMİR (THA)

Yemeklik zeytinyağına yapılan yüzde 16 oranındaki zamdan sonra kiloluk ambalajlardaki Rivyera tipi zeytinyağların imalatçı satış fiyatı 36.5, kiloluk ambalajlardaki naturel zeytinyağların imalatçı satış fiyatı da 38 lira olmuştur.

Daha önce kiloluk ambalajlardaki Riviyera tipi zeytinyağların imalatçı satış fiyatı 31.5 lira idi.

Emekçiler için bu yaz denize girmek hayal oldu

★ İSTANBUL'DA TATİLİNİ GEÇİRMEK İSTEYEN 4 KİŞİLİK BİR AİLE BİR GÜN DENİZE GİREBİLMEK İÇİN ASGARİ 1500 LİRA HARCAMAK ZORUNDA

İSTANBUL, (İSTA)

Yaz geldi. Yazın gelmesiyle birlikte deniz sezonu da açıldı. Resmi - kaçak gazinolar sahillerde faaliyete geçti. Plajlar ve oteller de turistik sezona girdi. Çalışanlar ise sıcakların bastırmasıyla senelik izinlerini alarak 1 yıllık çalışmanın verdiği yorgunluğu, sinir sistemindeki tahribatı gidermek için ailesiyle birlikte dinlenmenin planlarını yapmaktalar. Ancak nereye? Ne ile? Bir yandan yıl boyunca dişinden - tırnağından artırarak biriktirdiği paraya bakıyor, bir yandan ise otel. motel, kamping fiyatlarına. Biz de biriktirilen ile biriktirilen paranın harcanmak istendiği yerin fiyatlarına bakalım ve acaba emekçiler de yaz mevsiminde senelik izinlerinden faydalanarak denize girebilir mi? sorusuna cevap bulmaya çalışalım.

Ülkemizin turistik yerleri ile denize girilebilecek yerleri Marmara, Ege, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinin sahil şerididir. Bu yerlerde kurulu bulunan otel, kamping, motel gibi barınak yerlerinin fiyatlarını (ki bu yerler Turizm ve Tanıtma Bakanlığından belge almışlardır) Bakanlığın Ocak 1978 yılında çıkardığı rehberden alarak yaptığımız bir araştırmada, İstanbul'da tatilini geçirmek isteyen 4 kişilik bir ailenin sadece bir gün denize girebilmek için 1500 lira, içinde havuzu da bulunan bir otelde kalarak dinlenmesi için de asgari 8 bin lira harcaması gerektiği ortaya çıkmıştır. Yine araştırmada Akdeniz, Ege ve Karadeniz sahillerindeki bir otel veya kampingde kalarak dinlenmek isteyen 4 kişilik bir ailenin ise bir haftalık masrafının 20 bin lirayı aştığı görülmüştür.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığından resmi izin alınarak açılan turistik tesislerin oda, sabah, öğle, akşam yemek fiyatları genel olarak şu şekildedir:

(4 kişilik bir aile için günlük olarak hesaplanmıştır)

Yer	Oda Fiy.	Sabah öğle akşam yemek tutarı	Toplam
İSTANBUL			
İntercontinental	2442	3400	5842
Sheraton	4464	3300	7764
Kilyos Motel	692	1500	2192
İZMİR			
Bergama Tusan Motel	1352	2000	3352
Altın Yunus Tatil Köyü	3120	2400	6520
ALANYA			
Motel İncekum	1360	1750	3110
Motel Aspendos	1448	2110	3558
AYDIN			
Kuşadası	1848	2500	4348
Kuş-Tur Tatil Köyü	1480	2150	3630
BURSA ULUDAĞ			
Panaroma Oteli	862	950	1812
Objer Fahri	1680	1300	2980
SAMSUN			
B. Samsun Oteli	616	985	1601
Bafra Belediye Otel	230	575	805

Yapılan araştırmaya göre 4 kişilik bir ailenin bu gibi yerlere gidiş ve evlerine dönüş için ödemesi gereken yol ücreti ile kaldıkları yerlerde giyecekleri deniz giysileri ile diğer masrafları ise eklenmemiştir.

Görüldüğü gibi binlerce metre yer altında kömür kazarak asgari ücretle çalışan maden ve kömür işçileri, parababalarının deniz kıyısında rahat etmesi için otel ve plajda kurulanmak için havlu yapan, denizde giyilecek mayoyu meydana getiren tekstil işçisi, köylüsü, memuru, öğrencisi 1 ayda aldığı 2300 lira ile 500 liralık burs ile değil deniz kenarında tatilini geçirmek 10-15 günden sonra aybaşını getirmek için kuru ekmeğe muhtaç duruma getirilmiştir.

Kısaca, emekçi kesim senelik izinlerinde değil hafta tatillerinde bile bir gün olsun denize girebilme olanağından yoksun bırakılmıştır.

OECD Maliye Bakanları 16 Haziranda toplanıyor

ANKARA, (ANKA)

Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü üyesi ülkelerin Maliye Bakanları, 16 Haziran Cuma günü Paris'te toplanacaktır. Dünya ekonomisinin daha hızlı büyümesi ve koruyucu gümrük politikası uygulamalarının tartışılacağı toplantıya, Türkiye Maliye Bakanı **Ziya Müezzinoğlu** da katılacaktır.

Temmuz ayı sonunda Bonn'da yapılacak Sanayileşmiş Ülkeler Zirve Toplantısı öncesinde, OECD Maliye Bakanlarının biraraya gelmeleri önemli bir gelişme olarak nitelenmektedir. OECD Maliye Bakanları toplantısında, dünya ekonomisinin canlandırılması yolundaki teknik öneriler karşısında Japonya ve Federal Almanya'nın tutumlarının kesinlikle ortaya konulması beklenmektedir. Bu toplantı ile Bonn Zirvesi arasında yaklaşık 5 haftalık bir süre bulunması nedeniyle, ortaya konulacak Federal Almanya ve Japonya görüşmelerinin öteki ülkelerin yaklaşımına yakınlaştırılması yolundaki diplomatik çalışmalara yeterli zaman kalmış olacaktır.

OECD Maliye Bakanları toplantısında, dünya ekonomisine ilişkin teknik rapor görüşülecektir. Bu rapor, dünya ekonomisinin halen yüzde 3-3.5 arasında olan büyüme hızının yüzde 4,5'a yükseltilmesini öngörmektedir. Bunun için Japonya'nın ulusal gelirini yüzde 1,5 ile yüzde 1,75 arasında daha çok arttırması gerektiği hesaplanmaktadır. Ulusal gelirin daha çok artırılmasında, Federal Almanya'nın yüzde 0,75 - yüzde 1, Fransa ve İtalya'dan yüzde 0,25 - yüzde 0,50, İngiltere ve Kanada'dan da yüzde 0,25 oranlarında katkı beklenmektedir.

Teknik rapor ayrıca, koruyucu gümrük politikaları ile uygulamanın son bulması üzerinde de durmaktadır. Raporun koruyucu gümrük politikalarına yaklaşımı, Federal Almanya ile Japonya'yı kazanma girişimi olarak nitelendirilmektedir.

Ersoy göçmen işçilerin çıkarlarının korunması gerektiğini söyledi

ANKARA (İSTA)

Çalışma Bakanı Bahir Ersoy İLO Genel Kurulunda yaptığı konuşmada göçmen işçileri işçi kabul eden ülkelerin ekonomilerinin gelişmesine büyük katkılarının olduğunu artık herkesin bildiğini ifade ederek «göçmen işçilerin çıkarlarının korunması asgari bir hakkaniyete uyma arzusunun doğal bir sonucudur» demiştir.

Kısa adı İLO olan Uluslararası Çalışma Örgütünün azgelişmişlikle mücadelede ön safta yeraldığını bildiren Çalışma Bakanı Ersoy, örgütün bu alandaki çalışmalarını yakın bir ilgiyle izlediklerini ifade etmiş ve şöyle demiştir:

«Göçmen işçi sorununa ekonomik açıdan bakılacak olursa, işçi gönderen ülkeler için mevcut işgücü potansiyellerinin ülke içerisinde değerlendirilmesinin en uygun çözüm olacağını düşünmek mümkündür. Bu nedenle örgütün bu alandaki çalışmalarını yakın ilgiyle izliyoruz. Bununla birlikte, bu seçeneğin vurgulanmasından göçmen işçilerin kitle halinde geri dönüşünün özendirilmesi gerektiği anlamına gelmeyeceği de açıktır.»

Aksaray Belediye Başkanının AP'den istifası kabul edilmedi

AKSARAY (NİĞDE) (THA)

Aksaray Belediye Başkanı Taki Tatlıpınar iç sürtüşmeler nedeniyle bağlı bulunduğu Adalet Partisinden istifa etmiştir.

Belediye Başkanının istifası İlçe Yönetim Kurulunca kabul edilmemiştir.

Belediye Başkanı Taki Tatlıpınar THA Muhabirine, «Aksaray AP İlçe Teşkilatındaki iç anlaşmazlıklar yüzünden partiden istifa etmeyi düşündüm. Ancak bu isteğim yönetim kurulunca kabul edilmedi.»

Doktorların tam gün çalışmasına ilişkin yasa tasarısı eleştiriliyor

ANKARA (İSTA)

Millet Meclisinde kabul edilen sağlık personelinin tam süre çalışmasını belirleyen yasa tasarısının, koruyucu hekimlik hizmetlerini bir bütün olarak değerlendiremediği, bu nedenle halkın sağlığı için bekleneni veremeyeceği kaydedilmiş, Cumhuriyet Senatosundaki görüşmeler sırasında tasarı üzerinde gerekli değişikliklerin yapılması istenmiştir.

Türk Veteriner Hekimleri Birliği Merkez Konseyi Başkanı Doç. Dr. Sadi Aral ile **Veteriner Hekimler Derneği Başkanı Doç. Dr. Ersoy Cankuyer**, düzenledikleri basın toplantısında, tasarı hakkındaki görüşlerini açıklamışlar ve veteriner hekimlerle yardımcılarının, tasarı kapsamına alınmamasını eleştirmişlerdir.

Basın toplantısında, «Eşit hizmet, eşit yükümlülük ve eşit değerlendirme ilkesinden hareket edilen Tam Süre Çalışma Yasasının getiriliş biçimi olumlu olmakla beraber, hizmet götürecek personel ilkeleri, hizmetlerde etkinlik ve koruyucu hekimlik politikasının başarısı açısından yasanın kabulü ile beraberinde bazı önemli sorunlar ve açmazlar da getirmiştir.

Tüm dünya ülkelerinde olduğu gibi ülkemizde de izlenmek istenen tedavi hekimliği değil, koruyucu hekimlik politikası olmalıdır. Koruyucu hekimlikten amaç kişinin hastalanmadan sağlığını devamlı kılmaktır. Yoksa kişinin hastalandıktan sonra sağıtımı güç ve pahalı olmaktadır» diyen Aral ve Cankuyer, sağlıklı, dengeli beslenmenin önemi üzerinde durmuşlar ve görüşlerini özetle şöyle belirtmişlerdir:

«Hayvanlardan insanlara yüze yakın hastalık geçiyor. Türkiye'de halk sağlığının tehlikede oluşunun diğer önemli bir nedeni de insanlarla hayvanlarda birlikte seyreden ve daha doğrusu hayvanlardan insanlara bulaşan hastalıklardır.

Bugün belirlenen bilimsel bulgulara göre hayvanlardan insanlara geçen başta tüberküloz, sarbon, ruam, Malta humması, kuduz, leptosipiroz, kisthidatik, teniyazis, dizanteri ve q humması olmak üzere yüze yakın hastalık bulunmaktadır.»

POLİS örgütlenmesi ve POL-DER

HAZIRLAYAN:
İSTA Haber Ajansı

— 1 —

Burjuvazi, yumuşak karnından yara aldığını birden farkediverdi...

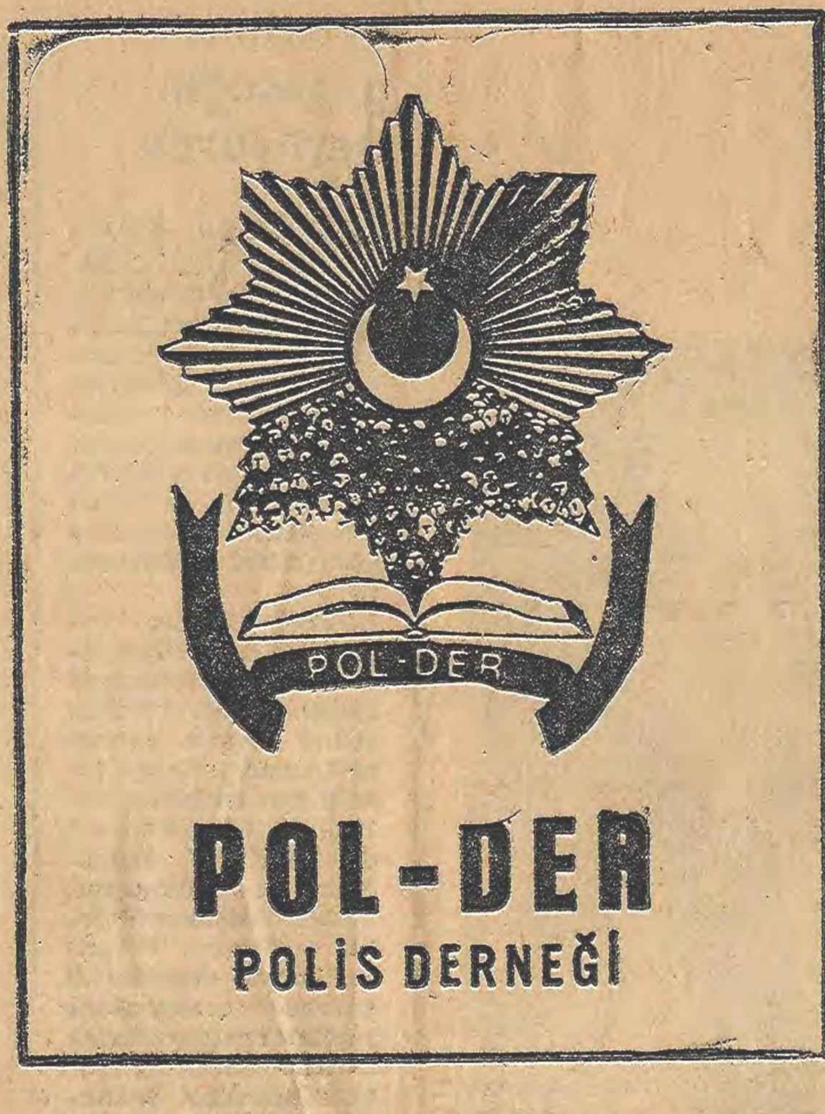
★ **POL-DER'İN SON DÖNEMLERDE BİR «OLAY» OLARAK GÜNDEME GELMESİ; GERİCİ, FAŞİST GÜÇLERİN, İŞBİRLİKÇİLERİN, TÜM SAĞIN, ORTAK İLK HEDEFİ OLMASININ NEDENİ; O PEK KORKTUKLARI YUMUŞAK KARINDAN YARA ALMIŞ OLMALARINDANDIR...**

Geçtiğimiz ay içinde 7. genel kurulunu yapan ve son günlerin üzerinde fazla tartışılan kitle örgütü olan POL-DER 1970 yılında kurulduğunda, tam tabiriyle kimselerin ruhu bile duymamıştı. Gizli kapaklı olduğundan mı? Hayır, Sadece dikkati bile çekmemişti o zamanlar. Hem de 12 Mart öncesinde ve daha sonra 12 Mart faşizminin tam göbeğinde. Neden mi? Çünkü polislerin özgürlük hakları, bir takım ekonomik taleplerini dile getirmek üzere kurulmuş benzeri pek çok dernek gibi bir görünümü vardı. Belki öyleydi de gerçekten o zamanlar. Egemen güçler henüz polis örgütlenmesi konusunda uyanmamıştı... O sıralarda soracak olsanız, güler geçerler, «Polis örgütlenmesi mi? Hem de bize karşı mı? Hadi canım sen de» derlerdi. Düzenin, egemen güçlerin öylesine uyumlu bir parçası olarak görünüyordu polis. Hatta devrimci kesimlerde polise, sınıfsal tahlilde «emekçi» denilip denilemeyeceği tartışılıyor, çoğunlukla şiddetle reddediliyordu «emekçi» denmesi. Öyle ya! Polis yıllar yılı bozuk düzenin bekçisi, o düzene egemen olanların sadık gözcüsü, eli kolu olmuştu.

Şimdi kuşkusuz «Ah ne ettik, zamanında nasıl atladık, nasıl kuşkulanmadık, nasıl daha baştan engelleyemedik» diye dövünenler az değildir. POL-DER'in kurulduğu sıralarda fazla dikkati çekmemesinin, hele hele «işlerin bu noktaya gelebileceğinin» farkedilmemesinin nedenlerinden biri de daha önce kurulmuş bulunan POLENS'in, yani Polis Enstitüsü mezunu polislerin, biraz da orta okul mezunu, küçük bir kursla mesleğe girmiş «alaylı» polislere karşı kendilerini ayrıcalı görecek sözde mesleğin onurunu korumak üzere kurdukları derneğin sesinin sedasının pek çıkmaması, bir zararının görülmemesiydi.

TÜRKİYE'DE DEĞİŞEN BİRŞEYLER VARDI.

Gelin görün ki, Türkiye'de birşeyler değişiyordu. 1972 - 1978 arasında geçen altı yıl, Türkiye'de işçi sınıfının bir bilinç sıçraması içine girdi, emekçi kitlelerin hızla sola kaydığı, sınıf çelişkilerinin alabildiğine keskinleştiği ve sınıf savaşımının sertleştiği yıllar oldu. Bir dalga adeta silip süpürdü Türkiye emekçi kesimlerini. Bilinç ve uyanış birikimi, nitel sıçramalara vardı.

1970 yılında yani 12 Mart faşizminin tam göbeğinde kurulan POL-DER o dönemde dikkati bile çekmemişti.

Durup dururken mi? Hayır. 12 Mart dönemi, büyük sermayenin önünde yeni ufuklar açmış; tekelci, işbirlikçi sermaye kârına kâr katmış, bağımlı çarpık, hastalıklı bir kapitalist gelişmenin ve tekelci sermayenin aşırı kârlarının yükü ise emekçi katmanlara yüklenmişti. İşçi sınıfının gerçek ücretleri 12 Mart döneminde gerilemiş, kitlelerin satınalma gücü düşmüş, orta sınıflar, özellikle de küçük ve orta memur kesimleri, esnaf ve zanaatkâr, kırsal kesimlerin küçük üreticileri yaşam düzeylerinin görünür bir şekilde gerilediğine tanık olmuşlardı 1973 sonrasında. Türkiye emekçi kitleleri arasında yeni bir bilinç dalgası bu objektif koşullar üzerinde yükseldi.

Rüşvet almaz, yolsuzluk, nüfuz istismarı yapmazsa, aldığı maaşla aç kalmaya mahkûm olan Emniyet örgütü mensupları da, bu genel sürecin ve uyanışın dışında kalamazdı. Üstelik de, sermaye, kendine göre pek akıllıca bir şekilde, 1965'lerden itibaren Ordu mensuplarını maddi açıdan kayırırken; ordu mensuplarına, diğer memur kesimlerine oranla çok daha büyük maddi hak ve olanaklar tanırken, böylelikle de silahlı kuvvetleri karşısına almak yerine yanına almaya çalışırken, polis unutmuştu. Öyle ya, polis örgütü. o zamana kadar «darbe falan» yapmaya kalkışmamıştı. Sermaye düzenin sadık bekçisi, halkın bilinçlenmesinin, örgütlenmesinin amansız takipçisi ve düşmanı olmaktan çıkabileceği akla bile gelmiyordu.

BURJUVAZİNİN YUMUŞAK KARNI: ORDU VE POLİS ÖRGÜTÜ

Burjuvazinin yasa ve yasakları dikkat edilirse gelir hep aynı noktaya dayanır: Sınıf örgütlenmesi yasağı. Oysa burjuvazi sapına kadar, dişinden tırnağına kadar örgütlüdür. Devlettir onun örgütü. Ordusuyla, polisiyle, çeşitli kurumlarıyla devlet. Ve silahlıdır bu örgütlenme. Yüz binlerce asker, milyonlarca top tüfek, bomba, uçak, tank. Onbinlerce polis, tabanca, mermi, kelepçe, zindan, işkence odası darağacı.

Burjuvazi örgütsüz halkın köle halk olduğunu, kitlelerin sınıf bilinci temeli üzerindeki güçlü örgütlenmesinin ise kendi sonu olduğunu iyi bilir. Kendi örgütlerini, bu arada devleti gözü gibi korur bu yüzden. Onu ezilen, sömürülen sınıflar üzerinde baskı aracı olarak kullanır. Yasalar, mahkemeler, kurumlar, gelenekler, hepsi bu baskı aracının silahlarıdır. Ama kuşkusuz en etkili silah, burjuvazinin varlığını sürdürebilmesi; ezmeye, sömürmeye devam edebilmesi için en etkili silah ordu ve polis gücüdür. Yani silahlı güçlerdir. Gözü gibi korur, yani kendine bağımlı tutar bu güçleri burjuvazi. Silahlar bir kez kendisine dönecek oldu mu çünkü, artık sonu kesinlikle gelmiş demektir. Tarih boyunca defalarca denemiştir bunu, acı dersler almıştır.

Ordu ve Polis örgütü yumuşak karnıdır burjuvazinin. Buralardan yara aldı mı, iflah etmez. Bu yüzden de tahammülsüz olduğu örgütlenmeye, orduda ve polis örgütünde hiç mi hiç izin vermek istemez egemen güçler. İstemez istemesine ama çoğunlukla da kurtulamaz böyle bir kara yazıdan.

Türkiye'de, örgütlenme yasağının boyutlarından, burjuva demokrasisi kavramıyla bile bağdaşmazlığından söz etmeye gerek yok. Türkiye'de işçi sınıfının sınıf temeli üzerinde siyasal örgütlenmesi bile yasaktır. Nerede bir örgütlenme görse, egemen güçler, onu dağıtmanın bir yolunu bulmaya çabalar.

Polis örgütü için de durum farklı değildir, burjuvazi yumuşak karnından yara almamak için her çareye başvurur.

İşte POL-DER'in son dönemlerde bir «olay» olarak gündeme gelmesi, gerici güçlerin, faşistlerin, işbirlikçilerin, tüm sağın ortak ve ilk hedefi olması, bütün bunlardan bağımsız değildir. Sermaye güçleri, birden, o pek korudukları yumuşak karından bir yara almış olduklarını; bu yaranın farkına bile varmadan ne zamandır için için işlediğini farkedivermişler ve telaşa düşmüşlerdir. POL-DER'in ve tüm polis örgütlerinin kapatılacağı, bu tür örgütlenmelere izin verilmeyeceği söylentileri burjuvazi durumun farkına vardıktan sonra yayılamaya başlamıştır.

YARIN:
DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE POLİS ÖRGÜTLENMESİ

Çizgilerle Manifesto
karl marks - friedrich engels

ÇİZGİ: RO MARCENARO

(Devam edecek)

tırmık

AYDIN ENGİN

Rekortmenler rekortmeni Başkan Mao çok yaşa

Duruni

Yazıyı okumaya başlamadan önce, şu anda okuduğunuz cümleyi bitirir bitirmez, bitişikteki fotoğrafa ve alt yazısıya bakın. (KUPÜR: 1) Belki klişehanenin bir cilvesine rasgelirsiniz diye, resim altını bir de biz yazalım ki çift garantili olsun:

«Mao sporu teşvik için 72 yaşındayken 65 dakika içinde 15 km yüzdü. Binlerce kişi de kendisine eşlik etti.»

İyi mi? Okudunuz mu?

Korkarız ki siz de pek çokları gibi okuyup geçtiniz. Geçmeyin. Alın elinize bir kurşun kalem. İlkokul dördüncü sınıfta öğretilen doğru orantı yöntemini kullanarak şu aritmetik sorusunu çözün bakalım:

— Bir adam (Mao) 65 dakikada 15 kilometre yüzerse, bir kilometreyi ve 100 metreyi kaç dakika ya da saniyede yüzer?

Problemin çözümü için zahmet etmeyin. Biz yaptık. Siz, ancak bize güvenmiyorsanız, kontrol için yapmalısınız. Güveniyorsanız, dinleyin:

65 dakikada 15 kilometre yüzen bir adam (Mao) bir kilometreyi **4 dakika 20 saniyede** yüzer. Aynı yüzücü (Mao) **100 metreyi ise 25 saniyede 48 saliesde** yüzer.

— Eee, n'olmuş? diyen var mı?

Nemize gerek, okurlarımız arasına şu ya da bu oranda maocu gericilik akımından etkilenmişleri filan da bulunabilir. O yüzden «N'olmuş»u anlatalım.

Aşağıda yüzme sporundaki dünya rekorlarıyla ilgili bir istatistik bilgiyi «kupür» olarak sunuyoruz. Maocular, Sovyet kaynaklarına «revizyonist istatistik» diye itiraz ederler endişesiyle, onların da güvenilir bulacaklarına kuşkumuz olmayan bir kaynak seçtik: **Associated Press (AP) Ajansının 1974 yılı Almanak'ını... Kupür: 2** Bu Amerikan kaynaklı almanak'ta, kupürde de görüleceği üzere yüzmede dünya rekorları ile ilgili bilgiler var. 1968 yılına kadar ki rekorları kapsıyor. Yani bayat. Ama olsun. Bizim derdimizi anlatmamıza gene de elverir.

Eğer klişe iyiyse, kupürde de görülüyordur. 100 metre serbest stilde dünya yüzme rekoru 1968 yılında 52,2 saniye. Eğer bu yüzücünün 1000 metreyi de, aynı 100 metre hızıyla yüzdüğünü varsayarak bir kilometreyi, 8 dakika, 42 saniyede yüzmesi gerekir.

Eh... Herhalde yeter. Mao Tse Tung, yalnız ideolojisiyle gericilik rekortmeni olmakla kalmıyor; yüzmede de ve hem de 72 yaşında, Dünya rekorlarını alt üst ediyor. Ünlü «kültür devrimi» gibi bir devrimi, yüzmede de başarıyor.

Rekortmenler rekortmeni Başkan Mao çok yaşa!

Seni Başkan yapacaklarına, olimpiyatlara yarışmacı olarak gönderselerdi, hem Çin halkı daha onurlanmış olurdu, hem de Dünya sosyalist sistemi daha güçlü!

Dedik a rekortmenler rekortmeni **Başkan Mao, çok yaşa!..**

Hemen belirtelim. Maocu partinin resmi organı olan Aydınlık Gazetesinin bu yayını üstüne gereğinden bile çok yer ayırdığımız kanısındayız.

Hatta, **«efendim orada bir dizgi hatası olmuş. Düzeltmenler 1,5** yazıyla: bir buçuk) **kilometre yerine 15** (yazıyla: onbeş) **kilometre yazmışlar. Biz zaten bu konuyu... estek, köstek, hık, mık...»** gibisinden «tevil»lerini bile fazla uzatmamak için kabul edeceğiz.

Önemli değil. Maocu yalancılığın boyutları öylesine büyük ki, 72 yaşındaki Başkan Mao'ya, Dünya rekorunu akılalmaz bir «derece» ile kırdırmaları çok önemsiz kalıyor.

Maocu yalancılığın, kof slogancılığın bilimsel olma iddiasındaki bir ideolojiyi ahlakî öğütler, müritleri sürekli cezbede kalan bir tarikat haline dönüştüren yalınkatlığı ve yanlışlığı üstüne uluslararası bilim merkezlerinin ürettiği incelemeler, araştırmalar, değerlendirmeler, çözümlemeler bize söz bırakmıyor.

Maocu partinin gazetesindeki yalancılık sırf Mao'ya yüz metreyi 25 saniye 48 salisede yüzdürmeleri (Dünya rekoru 49 saniyedir) olsa idi güler geçerdik.

Ama gazetenin aynı gün, birinci sayfasında bir başka «rekor» var. Ona dikkati çekmeden edemedik:

«Sovyetler, Avrupa'ya saldırmaya hazırlanıyor!»

İngiltere'nin eski Dışişleri Bakan Yardımcısı Chalfont'un ağzından alınıp, birinci sayfada «takdim» edilen bu başlık da bir rekordur: **Yalan rekoru. (Kupür: 3)**

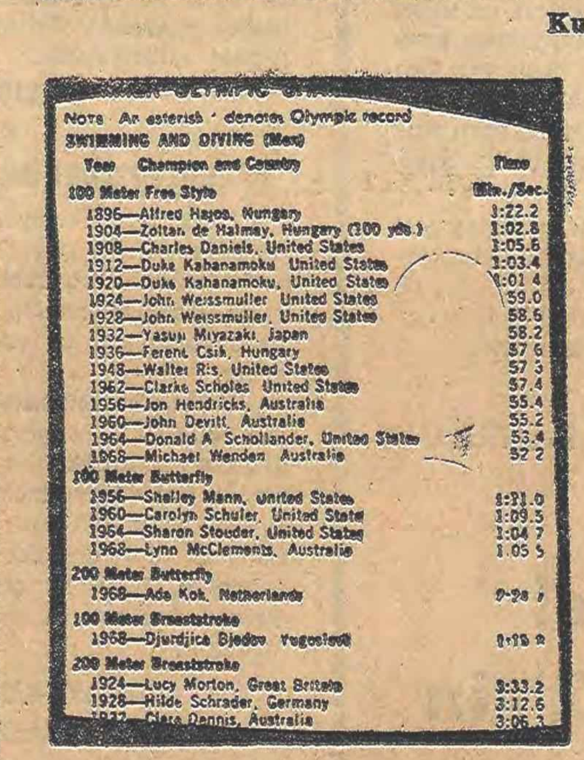
Yeryüzünde kalıcı ve adil bir barış için sürekli savaş veren güçlerin öncüsü Sovyetler Birliği gerçekten de Avrupa'ya saldıracaktır...

... Başkan Mao'nun yüzme rekoru kırıldığı zaman...

Mao sporu teşvik için 72 yaşındayken 65 dakika içinde 15 km yüzdü. Binlerce kişi de kendisine eşlik etti.

Kupür: 1

Note: An asterisk * denotes Olympic record

SWIMMING AND DIVING (Men)

Year	Champion and Country	Time Min./Sec.
100 Meter Free Style		
1896	Alfred Hajos, Hungary	1:22.2
1904	Zoltan de Halmay, Hungary (100 yds.)	1:02.8
1908	Charles Daniels, United States	1:05.6
1912	Duke Kahanamoku, United States	1:03.4
1920	Duke Kahanamoku, United States	1:01 4
1924	John Weissmuller, United States	59.0
1928	John Weissmuller, United States	58.6
1932	Yasuji Miyazaki, Japan	58.2
1936	Ferenc Csik, Hungary	57 6
1948	Walter Ris, United States	57 3
1952	Clarke Scholes, United States	57.4
1956	Jon Hendricks, Australia	55.4
1960	John Devitt, Australia	55.2
1964	Donald A. Schollander, United States	53.4
1968	Michael Wenden, Australia	52 2
100 Meter Butterfly		
1956	Shelley Mann, United States	1:11.0
1960	Carolyn Schuler, United States	1:09.5
1964	Sharon Stouder, United States	1:04 7
1968	Lynn McClements, Australia	1.05 5
200 Meter Butterfly		
1968	Ada Kok, Netherlands	[illegible]
100 Meter Breaststroke		
1968	Djurdjica Bjedov, Yugoslavia	[illegible]
200 Meter Breaststroke		
1924	Lucy Morton, Great Britain	3:33.2
1928	Hilde Schrader, Germany	3:12.6
1932	Clare Dennis, Australia	3:06.3

Kupür: 3 (Üstte)

Kupür: 2 (Yanda)

TÜRK NAZİLERİ 1965-1973 (3.bölüm)

ENDER KAMİL BOYACI

- 33 -

Ankara Sıkıyönetim Komutanı Semih Sancar'ın imzasıyla yayınlanan bildiri

«Uzun zamandan beri CHP'den bir kanat mensuplarının devamlı olarak askerî savcılık ve askerî mahkemelere tecavüzkâr tutum ve davranış içerisinde oldukları, CHP Başkanvekili Necdet Uğur'un 25 Kasım 1971 tarihli meclis konuşmasından, CHP Yönetim Kurullarının 1 Mart 1972 günlü ortak bildirisinden ve 25 Mart 1972 günlü CHP Genel Başkanı İsmet İnönü'nün TBMM Birleşik toplantısında yapmış olduğu Meclis konuşmasından anlaşılmaktadır.

21 Şubat 1972 tarihinde duruşmasının başlaması dolayısiyle aleniyet kazanmış bulunan Dev-Genç iddianamesinde CHP'ye tecavüz teşkil eden haksız ithamlar varmış gibi gösterilerek, görülmekte olan bir dava üzerinde bilhassa Anayasamızın 132. maddesine aykırı olarak etki yapılmak istenilmiş ve kamuoyu yanıltılmaya çalışılmıştır.

Bazı uyarılar sonunda Dev-Genç iddianamesinde CHP'ye herhangi bir sataşma olmadığı anlaşılmış ve bu kere maksatlı olarak 27.8.1971 tarihinde yazılmış olan TÖS iddianamesi ele alınarak kendilerine göre bir sonuca varılmak istenilmiş ve bu husus politik bir konu haline getirilmiştir.

CHP Genel Başkanı 25 Mart 1972 günü sıkıyönetimin uzatılmasıyla ilgili görüşme yapılırken TBMM Birleşik Toplantısında askerî savcıları ordu içerisinde anarşist Mahir Çayan'ı kaçıran aşırı sol uçla mukayese etmiş ve bunların aşırı sağ ucun temsilcileri oldukları «Kaba yalancı», «Zorlu derviş», «Müfteri», «Hastalık içinde» bulundukları ve ordu içerisinde tasfiyelerinin gerektiği telkininde bulunmuştur.

CHP Yönetim Kurullarının ortak bildirisinde de askerî savcıların, «bilgi hudutlarını aşan», «mütecaviz» ve «hükümeti yok farzetmeye varan» bir tutum içerisinde oldukları belirtilmiştir.

Askerî savcılık Anayasanın 138. maddesine dayanılarak 353 ve 357 sayılı kanunlara göre kurulmuş Anayasal bir müessesedir.

Türkiye Cumhuriyetini uzak ve yakından tehdit eden olaylar üzerine, kendilerine görev tevdi edilen bütün askerî, hakim, askerî savcı ve adlî müşavirlerimiz daima tevdi edilen görevin ehemmiyetini fazlasiyle müdrik olarak feragat ve fedekârlıkla çalışmak suretiyle ifa etmişlerdir. Demokratik düzene geçişimizden sonra çalışmaları takdir ve şükranlarla karşılanacak örneklerle doludur. Askerî savcılarımız, Anayasanın başlangıcında ve ikinci maddesinde esasları belirtilen Atatürk ilkelerinin doğrultusunda ve tam bir tarafsızlık içerisinde görevlerini yapmanın vicdan huzurunu duymaktadırlar.

YARIN:
CHP İÇİNDEKİ FAŞİZM ÖZLEMCİLERİ AYAKLANIYOR

Yapı ve Kredi Bankası emekçileri işverenin gönderdiği ikinci mektubu da toplu olarak işverene geri gönderiyor...

"Banka tekellerinin saldırısı emekçilerin örgütlenmesini kıramayacak,,

★ YÜCEL ÇUBUKÇU, BANKA TEKELLERİNİN SINIF SENDİKACILIĞINI BOĞAZLAMA ÇALIŞMASI YÜRÜTTÜĞÜNÜ BELİRTEREK, YAPI VE KREDİ BANKASINDA EDİNİLMİŞ HAKLARIN GERİLETİLMEK İSTENDİĞİNİ AÇIKLADI...

★ YAPI VE KREDİ BANKASI İŞVERENİNİN İŞÇİLERİ BÖLME ÇABASI GENİŞ TEPKİLERE YOLAÇIYOR.

BANK-SEN Genel Sekreteri Yücel Çubukçu

İSTANBUL (İSTA)

Yapı ve Kredi Bankasında çalışan emekçiler için yeni dönem toplusözleşme görüşmelerini sürdüren DİSK'e bağlı Bank-Sen, toplusözleşme görüşmelerinin uyuşmazlıkla kesilmesinden sonra işverenin sendikal birliği parçalamak üzere ikinci bir bildiriyi işçilere gönderdiğini açıklamış, işçilerin işveren bildirisini örgütlü olarak tekrar işverene postalığını belirtmiştir.

Bank-Sen G. Sekreteri Yücel Çubukçu tarafından İSTA Ajansına yapılan açıklamada, Yapı ve Kredi Bankası işvereninin 1976 yılı toplusözleşmesinde edinilen kazanımları geriye döndürmek istediği de vurgulanmış 12 Nisan'da başlayan ve 18 Mayıs'ta sonuçlanan görüşmeler sürecinde işverenin son derece katı tutum içinde bulunduğu belirtilmiştir.

Bank-Sen Genel Sekreteri Yücel Çubukçu işverenin hiç bir işlerliği olmayacak bir alt komisyon önerisiyle sendikanın karşısına çıktığını söylemiş «Bu komisyon önerisi Türkiye'deki toplusözleşme düzenine ters gelmektedir. Ancak ekonomik ve sosyal isteklerimizi geniş tahliller temeline oturttuğumuzdan önerdikleri doğrultuda bir alt komisyonu benimsemedik» demiştir. Yapı ve Kredi Bankası işvereninin ciddi, üzerinde tartışılabilir ve somut önerilerle karşılarına çıkması gerektiğini belirttiklerini söyliyen Yücel Çubukçu, böylesi önerilerin her an için tartışılabileceğini de vurgulamış ancak işverenin bu istemlerden kaçındığını açıklamıştır.

«DAĞITILAN BİLDİRİLER SENDİKAL ÖRGÜTLENMEYE KARŞI NİTELİK TAŞIYOR»

Böylesi bir gelişme süreci izleyerek uyuşmazlık tutanağının oluşturulduğunu açıklayan Bank-Sen Genel Sekreteri, işverenin iki kez ayrı ayrı bildirileri emekçilere göndererek kuzu postuna büründüğünü söylemiş banka emekçilerinin örgütlü olarak iki kez üzerine bazı notları da ayrı ayrı düşürerek işverene geri postaladıklarını açıklamıştır.

Banka tekellerinin banka, sigorta ve büro işkolundaki sınıf ve kitle sendikal örgütü Bank-Sen'e toplu saldırı içine girdiklerini açıklayan Çubukçu özetle şu görüşmelere yer vermiştir:

«Bank-Sen 1976 yılında DİSK'e katılıp işkoluna açıldığından bu yana sürekli olarak sermayenin ve onların uzantısından başka birşey olmayan maocu, goşist ve bozguncu odak noktalarının saldırıları altında bulundurulmak istenmiştir. Bunun nedeni açıktır. Çünkü Bank-Sen, sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini hayata geçirme savaşımı içindedir ve bunu gerçekleştirmektedir. Çünkü Bank-Sen işçi sınıfının bilimi doğrultusunda savaşmaktadır. Elbette 21 ve 22 No.lu işkollarının en büyük sendikası Bank-Sen işkolunu çatısı altında toplayacak bir yönde yürümektedir. Bu doğrultudaki savaşımını ilkesel düzeyde sürdüren sendikamız karşısında banka tekelleri toplu bir saldırı içindedirler. Elbetteki bu gelişen hareket karşısında tatlı kârlarının sınırlandırılacağının farkında olan banka tekelleri toplu saldırıya geçecektir. Bunun bilincinde olarak çalışmalarımızı örgütlü olarak sürdürmekte, sömürüyü sınırlama savaşımının temel ilkelerini yaşama geçirmekteyiz.»

TES-İş iş yavaşlatma eylemine geçeceğini ileri sürdü

ANKARA (ANKA)

Türk-İş üyesi TES-İŞ Sendikası Genel Başkanı Orhan Erçelik, Enerji Bakanlığı ile sürdürülen toplusözleşme görüşmelerinde uyuşmazlık çıkması üzerine bugün uyarı niteliği taşıyacağı belirtilen «iş yavaşlatma eylemine» geçileceğini açıklamıştır.

TES-İŞ Başkanı Orhan Erçelik, yetkili oldukları işyerlerinde başlatacakları eylem üzerine basına yaptığı açıklamada, Enerji Bakanlığını suçlamış, bakanlığın ücretlerde ciddi tekliflerle gelmediğini savunmuştur. TES-İŞ Başkanı Erçelik, eylemin «Uygar ölçüler ve demokratik kurallar çerçevesinde yapılan uyarılara kulak tıkayan Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının daldığı gafletten silkindirmeyi amaçlamaktadır» demiş, üretimin önemli ölçüde düşeceğini iddia etmiştir.

Erdemir'de bir işçi montaj platformundan düşerek öldü

Erdemir Çelikhane montajında çalışan Abdülkadir Kantayin adında 19 yaşında bir işçi, montaj platformundan düşerek ölmüştür.

Karabük Demir Çelik Fabrikalarından gelen bir grup işçiyle birlikte çalıştığı bildirilen Kantayin, saçlara tutunarak aşağıya inmek isterken düşmüştür.

Kâğıt işçilerinin sendikal birlik savaşımı yolalıyor

Seka-İş Tümka-İş'e katılma kararı aldı

«İŞÇİ SINIFIMIZIN SENDİKAL BİRLİĞİNİN SAĞLANMASI DA ÖNÜMÜZDEKİ CANALICI SORUNLARDAN BİRİDİR. İŞÇİ SINIFININ SENDİKAL BİRLİĞİ YOLUNDA ATILACAK HER ADIM SAVAŞIMIMIZA GÜÇ KATACAKTIR.»

«ÖNCELİKLE, ULUSAL DEMOKRATİK GÜÇLERİN CEPHE BİRLİĞİ İÇİN İŞÇİ SINIFININ SİYASAL ÖRGÜTLENMESİNİN ÖNÜNDEKİ ENGELLERİN KIRILMASI VE İŞÇİ SINIFI PARTİSİNE ÖZGÜRLÜK SAĞLANMASI İÇİN SAVAŞIM TEMEL GÖREVLERİMİZDENDİR.»

İZMİR (İSTA)

Kağıt ve selüloz işkolunda kurulu Seka-İş Sendikası, önceki gün İzmir'de toplanan Genel Kurulunda, DİSK'e bağlı ve aynı işkolunda kurulu Tümka-İş Sendikasına en kısa sürede katılma kararı almıştır.

Tümka-İş'e katılma kararının alındığı Seka-İş Genel Kuruluna bir mesaj gönderen Tümka-İş Genel Başkan Kemal Yılmaz, Genel Kurulun, ülkede sınıf savaşımlarının hızlandığı bir dönemde toplandığına işaret etmiş ve bu savaşımlar içinde işçi sınıfının kendi birliğini ve savaşım saflarını titizlikle koruması gerektiğini vurgulayarak, her gün işlenen cinayetler ve faşist bir cuntanın yollarını açmaya çabalayan iğrenç komplolar karşısında hiç bir zaman çaresiz kalınmayacağını söylemiştir.

Kemal Yılmaz; işçi sınıfının örgütlülüğü, savaşım geleneği ve savaşkanlığının faşist tehlikenin önüne dikildiğini belirterek 1 MAYIS 1978' in görkemli gösterisinin dost yüreklere su serptiğini, düşman yüreklere korku saldığını vurgulamış, «1 MAYIS, saldırıları göğüslemenin, faşist tırmanışın önüne geçmenin tek yolunun ulusal demokratik güçlerin cephe ve eylem birliğini sağlamak, pekiştirmek olduğunu açıkça gösterdi.» demiştir.

İçinde bulunduğumuz günlerin, ulusal demokratik güçlerin birliğine titizlikle eğilinmesi gereken günler olduğuna değinen Tümka-İş Genel Başkanı Kemal Yılmaz, özetle şu görüşlere yer vermiştir.

«İşçi sınıfımız ulusal ve sosyal kurtuluş yolunda, sosyalizme açılan ileri demokratik düzeni kurmak için kararlı yürüyor. Türkiye işçi sınıfının verdiği özverili savaşımlarla ne kadar övünsek azdır. İşçi sınıfının ekonomik, demokratik, sınıf ve kitle örgütü olarak biz de bu savaşıma tüm olanaklarımızla katılma çabasındayız. Öncelikle, ulusal demokratik güçlerin cephe birliği için, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesinin önündeki engellerin kırılması ve işçi sınıfı partisine özgürlük sağlanması için savaşım temel görevlerimizdendir. Bu, işçi sınıfının en doğal, en demokratik talebidir. İşçi sınıfının temsil edilmediği demokrasiyi, demokrasi saymayız.

«KAĞIT İŞKOLUNDA SENDİKAL ATILIMLAR»

İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması da önümüzdeki can alıcı sorunlardan biridir. İşçi sınıfının sendikal birliğinin sağlanması yolunda atılacak her adım, savaşımımıza güç katacaktır. Kağıt işkolunda ise birlik sorunumuz daha da yakıcıdır. İşkolumuzda kamu işyerleri uzlaşmacıların çiftliği durumundadır. Özel işyerlerinde ise sendikalaşma gelişmektedir. Kağıt işkolunda sınıf ve kitle sendikacılığı uzlaşmacılığı yenmek, sendikalaşan işçilerin sayısını yükseltmek görevlerini öncelikle çözmek zorundadır. SEKA işyerlerinde işçiler uzlaşmacı yönetime karşı başkaldırmışlardır. Onurlu bir savaşım veriyorlar. Bu savaşımlarının en sıcak destekçisi olacağız.

Türkiye işçi sınıfının tek demokratik sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'i işkolumuzda Tümka-İş temsil etmektedir. Bu büyük bir sorumluluk ve yüklü bir görev getirmektedir.»

EKİ'de çalışan işçilerden deprem yardımı adı altında bağışlar alınıyor

Ereğli Kömür İşletmelerinde çalışan işçilerin aylıklarından «Deprem Yardımı» adı altında bağışlar kesildiği bildirilmiştir.

Ereğli Kömür İşletmelerinde çalışan 60.000'e yakın işçinin aylıklarından kesilen bu paraların nereye gittiği belli olmadığı gibi işçilerin oluru alınmadan yapılmış olması Zonguldak Kömür Havzasında çalışan işçilerin tepkisine yolaçarken ücretlerden 12[illegible] kod numarası ile kesintilerin yapılması sürdürülmektedir.

Ücretlerden Deprem Yardımı olarak yapılan kesintilerin Zonguldak Maden-İş çileri Sendikası tarafından açıklanmamış olması havzada çalışan madencilerin tepkilerini daha da geliştirmektedir. Madenciler, son zamanlarda deprem olmuş olsa yardımları kendilerinin seve seve yapacaklarını belirtirlerken deprem olmadan yardım kesilmiş olmasını anlayamadıklarını açıklamaktadırlar.

Köylüoğlu Makine Fabrikasında 60 işçinin işine son verildi

ESKİŞEHİR (İSTA)

Bilecik'in Bozöyük İlçesinde kurulu Köylüoğlu Makina Fabrikasında 60 işçinin işine son verilmiştir.

Kendini «Bağımsız İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı bir sendika olarak tanıtan metal işkolunda bulunan korsan bir sendikanın işveren isteği ile toplusözleşme bağıtlamasından sonra işveren işçilerin toplu çıkışlarını vermiştir. Fabrikada bir iki işçinin dışındaki bütün işçilerin atılması çevrede geniş tepkilere yolaçmaktadır.

Eti Gıda Sanayiinde anlaşma sağlandı, grev kararı kaldırıldı

ESKİŞEHİR (THA)

Eskişehir'de kurulu Eti Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası arasında 1500 işçiyi ilgilendiren toplu iş sözleşmesi imzalandı. Sözleşme ile işçilerin günlük ücretlerine iki yıl için toplam 170 lira zam sağlanmıştır.

Tek Gıda-İş Sendikası ile Eti Gıda Sanayi arasındaki sözleşme görüşmelerinde ücret zamlarından dolayı anlaşmazlık çıkmış ve işyerinde grev kararı alınmıştı. Sendika yetkililerinden edinilen bilgiye göre, işyerinde grev uygulamasına başlanmadan evvel işyeri yetkilileri ile yapılan görüşmeler sonucu anlaşma sağlandığı belirtilmiştir.

Yapılan toplu iş sözleşmesi ile işçilerin günlük ücretlerine 1. yıl 80 lira 2. yıl 90 lira olmak üzere 170 lira ücret zammı sağlanmıştır.

TGS Ankara Şubesi Genel Kurulu toplandı

TGS Ankara Genel Kurulu 141 ve 142'nin kaldırılmasını istedi

ANKARA (İSTA)

Türkiye Gazeteciler Sendikası Ankara Şube Kongresi yapıldı. Kongrede, düşünme ve örgütlenme özgürlüğünü kısıtlayan 141-142 ile diğer anti-demokratik maddelerin kaldırılması için mücadele edilmesi kararı alınmıştır.

Devlet Su İşleri Toplantı Salonunda yapılan genel kurulda, sosyal ve toplumsal içerikli kararlar alınmış, işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım günü olan 1 Mayıs İşçi Bayramı olarak kabul edilmiştir.

Sosyal güvenceden yoksun olan çırakların daha iyi çalışma koşullarına kavuşturulabilmeleri için etkin mücadele yapması kararlaştırılan genel kurulda ayrıca şu kararlar alınmıştır:

«Genel kurulumuz tüm dünyada bağımsızlık ve demokrasiden yana verilen savaşımları desteklemenin, ülkemizdeki bağımsızlık ve demokrasi savaşımının ayrılmaz bir parçası olduğunun bilincindedir. Ülkemizde uzun yıllardan beri düşünce ve örgütlenme özgürlüğünü sınırlayan 141-142 ile 159, 163, 311 ve 312'nci maddeleri başta olmak üzere tüm ceza yasası ile askeri ceza yasasında yeralan anti-demokratik maddelerin kaldırılması yönünde mücadele eder.»

Genel kurulda gündem gereği yapılan seçimler sonucu 67 oya karşı 237 oyla yönetim kurulu üyeliklerine Yılmaz Gümüşbaş, Özcan Mutlugil, Turan Salman, Mehmet Gülben, İbrahim Hıtay, Mahmut Büyükturan, Hasan Çapçı, Dursun Karadere, Nilgün Tarkan, Ali Yıldız, Selahattin Duman ve Aydın Yıldırım seçilmişlerdir.

uluslararası çalışma örgütü'nden

Karayolu taşımacılığında çalışma ve dinlenme süreleri Uluslararası Çalışma Konferansı'nda tartışılıyor

Karayolu taşımacılığî işçilerinin sorunları çözüm bekliyor

Karayolu taşımacılığında çalışan emekçilerin çalışma ve dinlenme süreleri, 7-28 Haziran tarihleri arasında çalışmalarını sürdürmek üzere toplanmış bulunan Uluslararası Çalışma Konferansı'nda ele alınacak. Uluslararası Çalışma Örgütü bu konu ile ilgili olarak bir de kısa rapor yayınladı. Raporda özetle şu bilgiler verilmektedir.

ÇALIŞMA SÜRESİ SOFORLERİN REFLEKSLERİNİ ETKİLİYOR

Hünerli bir kamyon şoförünün refleksleri, kendi güvenliği için olduğu kadar dünya karayollarındaki yük ve yolcu trafiğine katılan diğer milyonlarca şoför için de yaşamsal bir rol oynar.

Şoförlerin reflekslerini korumak için günlük çalışma sürelerini ve dinlenme aralıklarını uluslararası planda başarılı bir biçimde belirlemek için, bu konu 7-28 Haziran Uluslararası Çalışma Konferansı'nda tartışmaya açılacaktır. Böyle bir girişim 2. Dünya Savaşı'ndan beri ilk kez olarak yapılmaktadır.

KARAYOLU EN ÖNEMLİ ULAŞIM YOLU DURUMUNDA

1939 yılında UÇO'nun karayolu taşımacılığındaki çalışma sürelerini belirleyen uluslararası standartları kabul ettiği ancak karayolu taşımacılığının büyük bir gelişme göstermesi nedeni ile bu standartların çok yetersiz kaldığı ve pek az ülkenin bunlara uyduğu belirtiliyor ve şunlar ekleniyor:

«7-28 Haziran'daki 64. Uluslararası Çalışma Konferansı için hazırlanan bir rapor, karayolu taşımacılığının en önemli ulaşım yolu durumuna geldiğini belirtmektedir. Dünyadaki yük ulaşımının yüzde 50'si karayolu ile yapılırken yalnızca yüzde 15'i demiryolu ile yapılmaktadır. Ortak Pazar ülkelerindeki yolcu taşımacılığının yüzde 90'ı, Birleşik Devletler'de ise yüzde 99'u karayolu ile yapılmaktadır».

«Ticari araçların ve yolcu otobüslerinin filo boyutlarına kadar büyümesi de bu büyümeye uygun düşmektedir. ABD'de bin kişi başına bu tip araçlardan 145 tane, Fransa'da 45 tane, İngiltere'de 42 tane, Hollanda'da 29 tane, Federal Almanya'da 26 tane ve İtalya'da 23 tane düşmektedir».

«Bu endüstrinin işgücünün ise 55 milyon kişi olduğu tahmin edilmektedir. Bunun 15 milyonu Avrupa'da 8 milyonu ise ABD'de bulunmaktadır.»

İŞKOLUNUN BÜYÜKLÜĞÜ VE İŞİN DOĞASI ÇALIŞMA SÜRESİNİN BELİLENMESİNİ KARMAŞIKLAŞTIRIYOR.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün karayolu ulaşım sektörü ile ilgilenmeye başlanmasından bu yana, çalışma sürelerinin belirlenmesinin en zor sorun durumuna geldiği belirtilen raporda, işkolunun büyüklüğü ve karmaşıklığı ve işin doğası nedeni ile bu sorunun karmaşık bir durum aldığı söyleniyor. Raporda şunlar aktarılıyor, «Karayolu ulaşımı, hava koşullarının vereceği zararlarla ve trafik ve mekanik sorunlarla karşı karşıyadır. Çok uzak bölgelerdeki teslim sürelerine uyulması, malların yüklenmesi ve boşaltılması ve mola verildiği zaman malların korunması gerekmektedir. Tamamlanması gereken gümrük muameleleri bulunmakta, polisin ve yolcu ulaşımının yüklü olduğu zamanların koşulları ile karşılaşılmaktadır.»

ÇALIŞMA SÜRESİ KONUSUNDA KESİN GÖRÜŞ AYRILIKLARI VAR

Uluslararası Çalışma Örgütü raporu, karayolu ulaştırmacılığında günlük çalışma süresi, günlük ve haftalık çalışma süresinin üst sınırları, dinlenme aralıkları ve direksiyon başında kalma süresi konularında, işçilerin, işverenlerin ve hükümetlerin kesin görüş ayrılığı içinde bulunduklarını belirtiyor.

Karayolu taşımacılığının alanı genişledikçe çalışan işçi sayısı da artıyor. Taşıma işçilerinin giderek artan sorunları çözüm bekliyor.

SORUNLAR BU YIL TARTIŞILIP KARARA BAĞLANACAK

Karayolu taşımacılığındaki çalışma ve dinlenme süreleri ile ilgili çalışmalara 1974'de başlandığını ve o zamandan bu yana bazı hazırlık toplantılarının yapıldığını belirten rapor, konu ile ilgili olarak, hükümetlerle, uluslararası işçi ve işveren kuruluşları ile anketler yapıldığını belirtiyor. Bunlardan alınan cevapların, tartışma ortamına katkısı olması bakımından çeşitli aralıklarda yayınlandığı da eklenerek, bu konunun bu yıl gelecek yılki Uluslararası Çalışma Konferansları'nda ele alınacağını ve 1979 Haziran'ında bir sonuca varılmaya çalışılacağı açıklanıyor.

Uluslararası Çalışma Örgütü'nün kısa yazılışı başharfleri olan UÇÖ' dür. Fransızca başharflerinden ötürü OİT (L'orga nısatıon İnternational de Travail) İngilizcesinin başharflerinden ötürü İLO (İnternational Labour Organisation) dur.

Oleyis Iskele Gazinosunda greve başladı

İZMİR (THA)

DİSK'e bağlı OLEYİS Sendikası İzmir'de bulunan Göztepe İskele Gazinosunda bir süre önce aldığı grev kararını önceki gün uygulamaya koymuştur.

İşverenin toplusözleşme çağrısına uymaması üzerine başladığı belirtilen greve 15 işçinin katıldığı bildirilirken grevci işçiler büyük bir coşku içinde greve başlamışlardır. OLEYİS Sendikası yetkilileri grevin işverenin toplusözleşme görüşmelerine katılıncaya ve işçilerin haklarını benimseyinceye kadar sürdürüleceğini vurgulamışlar, yasal sürenin dolmasıyla grev uygulamasına geçmenin kaçınılmaz olarak belirdiğini açıklamışlardır.

Veziroğlu grevi sonuçlandı

Keramik-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu, Veziroğlu işyerindeki grev toplusözleşme bağıtlanması ile sona ermiştir. İstanbul'da kurulu işyerinde 1977 Ağustosundan bu yana süren grev, 50 işçiyi kapsamına alıyordu.

Keramik-İş Sendikası yöneticileri, yapılan sözleşme ile işçi ücretlerine birinci yıl için 70, ikinci yıl için 50 lira zam sağlandığını ve işçilerin 15 Haziran'da işbaşı yapacaklarını bildirmişlerdir.

Keramik-İş Sendikası'nın Tokat'ta kurulu Turguntaş Güneş Tuğla Fabrikasındaki direnişi ise sürmektedir. 120 işçiyi kapsayan direniş, iki ay kadar önce başlamıştı.

Turguntaş'taki direniş sendikalaşma nedeniyle 20 Nisan'da 50 işçinin atılması ile başlamıştı. İşveren, irade beyanı uygulaması ile yetki Keramik-İş'e geçince, 60 işçiyi işten atmış, bunun üzerine de Keramik-İş yasal yollardan grev oylaması sonucuna itiraz etmişti. Sendikanın itirazı üzerine grev oylaması iptal edilmiştir.

City Bank 100 milyon

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Bu arada hafta içinde yapılacak görüşmelerde City Bank yetkilileri Maliye Bakanlığı'na kredinin ihalatla ilgili bölümü için bir mallar listesi vereceklerdir.

Diğer taraftan OECD Yardım Konsorsiyumu üyesi ülkeler Türkiye'nin borçlarının ertelenmesi için ikili anlaşmalar imzalamak üzere bu ay içinde Ankara'ya gelecekledir. Bankalar Konsorsiyumu yetkilileri ise dün gelmişlerdir.

OECD YARDIM KONSORSİYUMU

OECD bünyesindeki Türkiye'ye yardım Konsorsiyumu üyesi ülkeler ile Türkiye'nin borçlarının ertelenmesi için görüşmeler 15 Haziran günü başlayacaktır. Görüşmeler için Norveç ve ABD yetkilileri Türkiye'ye davet edilmişlerdir.

Bilindiği gibi OECD Yardım Konsorsiyumu Paris'de yaptığı toplantılarda Türkiye'nin borçlarının 1.5 milyar dolarlık bir kısmını yeni bir ödeme planına bağlamıştı. Konsorsiyum içinde kurulan «Çalışma Grubu» tarafından gerçekleştirilen bu düzenleme, aynı zamanda üye ülkelerle ikili anlaşmalar yapılarak saptanmasını içermekteydi.

İlk ikili anlaşmanın yapılacağı Norveç'e olan borçlarımızın 15 milyon dolar olduğu bildirilmektedir. Bu arada Federal Almanya 235 milyon dolar, Avusturya 57 milyon dolarlık bir erteleme yapma kararlarını bildirmişlerdir.

Bu arada Konsorsiyum üyesi ülkelere borçların ertelenmesi konusunda ikili anlaşmalar yapıldıktan sonra, bu ülkelerin ihracat sigorta sistemlerinin yeniden çalışmaya başlayacağı bildirilmektedir.

BANKALAR KONSORSİYUMU YETKİLİLERİ GELDİ

Türkiye'nin borcu bulunduğu 220 dolayındaki bankayı temsilen 8 uluslararası bankanın oluşturduğu «Bankalar Konsorsiyumu» yetkilileri dün Merkez Bankası yetkilileri ile görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya gelmiştir.

Dün başlayan görüşmeler sonrasında, kredi ve borç erteleme anlaşmasının imza aşamasına gelebileceği ifade edilmektedir.

Uluslararası Bankalar Konsorsiyumunun 1978 yılı içersinde Türkiye'ye 350 milyon dolar nakit kredi açacağı, kredinin üç yılı ödemesiz olmak üzere 7 yıl süreli olacağı belirtilmiştir. Konsorsiyum ayrıca 2.5 milyar dolarlık bir borç ertelemesini de gerçekleştirecektir.

ULUSLARARASI ÖDEMELER BANKASI GENEL KURULU

Öteyandan Merkez Bankalarının üst organı olarak çalışan Uluslararası Ödemeler Bankasının 48. Olağan Genel Kurul toplantısı İsviçre'de başlamıştır. Türkiye'yi Merkez Bankası Başkanı Cafer Tayyar Sadıklar ile Kambiyo Genel Müdürü Yardımcısı Zekeriya Yıldırım ve Hazine Genel Müdürü Aysel Öymen temsil etmektedir. Genel Kurulda banka yıllık raporu ve kâr dağıtımı görüşülecektir. Bu arada Türkiye, Uluslararası Ödemeler Bankasına 1978 yılı için 500 milyon dolarlık kredi gereksinimi olduğunu bildirmiştir. Genel Kurul toplantısı sırasında yapılacak görüşmelerde Türkiye'ye açılacak kredi tutarının belirleneceği de bildirilmiştir.

Mataracı

(Baştarafı 1. Sayfada)

nin geçen yıldan 3 ay önce bitirildiğini, Karadeniz Bölgesi Ekici Tütün Piyasasındaki alım ve ödeme işlemlerinin Erbaa alım noktası haricinde 30 Haziran 1978 tarihinde bitirileceğini, Doğu Anadolu Bölgesi Ekici Tütün Piyasasındaki alım ve ödeme işlemlerinin Antakya Bölgesi haricinde 30 Temmuz, Marmara Bölgesi Ekici Tütün Piyasasındaki alımları ve ödeme işlemlerinin ise 30 Ağustos tarihinde bitirileceğini belirten Gümrük ve Tekel Bakanı Mataracı, 1977 yılında Tekel'in toplam 196 bin ton tütün aldığını söylemiştir.

Piyasada görülen filtreli sigara darlığının kısa sürede ortadan kaldırılacağını da belirten Mataracı, sigara üretimi konusunda Bakanlık olarak yapılan çalışmalar konusunda şunları söylemiştir:

«Kısa vadeli tedbir olarak fabrikalarımızdaki mevcut makinaları filtreli sigaraya dönüştürdük. Ayrıca yeni makinalar ilave edeceğiz. Uzun vadeli tedbir olarak ise 100 yıla yaklaşan ve halkın istediği kalitede sigara imal edemeyen fabrikalar yerine yeni fabrikaların kurulması yoluna girdik. Buna göre 5 milyon kilo kapasiteli Tokat, Samsun, İzmir, Akhisar ve 2,5 milyon kilo kapasiteli Erzurum ve Diyarbakır illerinde fabrika yapımına devam edilmektedir. Filtreli sigara üretimimiz 1968 yılına göre 1977 yılında yüzde 45 oranında artış göstermiştir. Bu yıl artan üretimimiz ve devam eden fason sigara üretimi ile dağıtıma verilecek filtreli sigara miktarı 49 milyon kilogram tona ulaşacaktır. 1978 yılında tüketime arzedilecek filtreli sigara miktarı toplam sigara tüketiminin yaklaşık yüzde 65'ini teşkil edecektir. Uzun vadeli tedbirlere ilave olarak Sipahi sigarasından sonra yeni bir tip sigaranın da satışa arzedilmesi çalışmaları yapılmaktadır.»

Mataracı, sigara darlığına bazı Tekel Müdürlüklerinin de neden olduğunu belirterek İzmir Tekel Müdürlüğün de yapılan incelemede depolarda piyasaya çıkarılmayarak stok halinde bekletilen 42 ton filtreli sigaranın bulunduğunu ve sorumlular hakkında gerekli işlemlerin yapılacağını söylemiştir. Mataracı, Sipahi sigarasının 175 bin ton stok edildiğini bunun 125 bin tonunun 33 Tekel Başmüdürlüğüne satışa sunulmak üzere gönderildiğini de sözlerine eklemiştir.

POL-DER

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

POL-DER Ankara Şube Başkanı Arıkan, dün yaptığı yazılı açıklamada saldırıların demokratik, hukuk yolu kurum ve kişilere yöneldiğini ve her geçen gün arttığını hatırlatarak şunları söylemiştir:

«Emniyet emekçilerinin tek mesleki örgütü olan POL-DER ırkçısından, ümmetçisinden, kafatasçısından her türlü faşistine kadar bütün gericilerin boy hedefi olmuştur. İstanbul, Konya, Niğde, Malatya şubelerinden sonra POL-DER Ankara Şubesi de hakim sınıfların beslemeleri tarafından kundaklandı. Bu saldırılar hergün gerici basında çıkan POL-DER'e karşı kışkırtma yazılarının bir eseridir. Bu saldırılar bilinmedik ki faşizme karşı olan mücadelemizden bizi alıkoyamaz.»

DERNEK GENEL BAŞKANININ AÇIKLAMASI

Bu arada Dernek Genel Başkanı Mustafa Özgende bir açıklama yaparak POL-DER Kayseri Şubesi üyesi Süleyman Terzi ile Halil Göktepeli'nin faşistler tarafından öldürüldüğünü hatırlatmış, hükümetin faşistlerin yalanlarına teslim olarak POL-DER'i kapatma girişimlerine bulunduğunu söylemiştir.

Özgen, açıklamasında bu tür saldırıların POL-DER'in mücadelesini engelleyemeyeceğini bildirmiş «POL-DER demokrasiyi sonuna kadar savunacak ve hakkımızın geleceği için daha çok fedakârlık edecektir» demiştir.

Bayındırlık

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

.. hükümetin uluslararası düzeyde izlediği politika hakkında bilgi vermiş, Türkiye'nin bütün komşularıyla iyi ilişkiler içinde olmayı arzuladığını belirtmiştir. Bakan CHP İl Başkanlığını da ziyaret etmiş, CHP'lilerin bütün bir dinamizm içinde olduklarını kaydederek: «1981 seçimlerinde CHP tek başına iktidara gelebilir» şeklinde konuşmuştur. Elçi, AP'nin ayrılış nedeni olarak da Demirel ve yandaşlarının ülkeyi parsellediklerini, bu duruma yurdunu seven hiç kimsenin daha fazla dayanmasına olanak bulunmadığını göstermiştir.

DİSK

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Gıza Güven, Bülent Ecevit'in DİSK'i ziyareti sırasında DİSK Genel Başkanı **Abdullah Baştürk'ün** işçi sınıfının fedakârlık göstereceği konularda DİSK'in bir taslak hazırlayacağını belirttiğini söylemiş, bunun en kısa zamanda parlamenterlere ulaştırılacağını kaydetmiştir.

Soygun paralarıyla villa

(Baştarafı 1. Sayfada)

ve Marianne Basel adlı şahısların özel otomobillerini gasp edip plakasını değiştirerek ve yeni bir ruhsatname tanzim ederek satışa hazır duruma getirdiklerinde polis tarafından yakalanmışlardır.

Yakalanan **Abdurrahman Çiçekli, Asım Barcıl ve Hakan Orhan** adlı ülkücü»lerde yapılan aramalarda tabanca, 237 mermi, ruhsatnameler, ehliyet, plakalar, çalınan otolardan alınan radyo, teyp ve 3 adet peruk ele geçirilmiştir. Yetkililer olayların diğer sanıklarının arandığını belirterek yakalananlarla ilgili soruşturmanın sürdürüldüğünü söylemişlerdir.

★ Fındıkzade ve çevresindeki faşist saldırılara uzun süre yataklık eden ve bağlı bulundukları il özel idarelerince bir süre önce kapatılan Kocaeli ve Adana öğrenci yurtlarının faşistler tarafından yasalara aykırı olarak yeniden açıldığı belirlenmiştir.

Bölgedeki faşist saldırılara kaynaklık eden bu iki öğrenci yurdu bir süre önce bağlı oldukları Kocaeli ve Adana il özel idareleri tarafından süresiz kapatılmış ve kapıları mühürlenmişti. Edinilen bilgilere göre faşistler bu yurtların kapılarındaki mühürleri sökerek yeniden yurda girmişlerdir. Halen Kocaeli ve Adana öğrenci yurtlarında bir grup faşistin kaldığı belirlenmiştir.

Öteyandan önceki gün Çukurbostan'da meydana gelen ve üç kişinin ölümü ile sonuçlanan faşist baskının Adana Öğrenci Yurdundan kaynaklandığı ileri sürülmektedir. Olayın görgü tanıkları Çukurbostan'daki kahveye baskın yapan faşist militanların daha sonra kaçarak bu yurda saklandıklarını söylemektedirler.

★ Geçtiğimiz cumartesi gecesi Çukurbostan semtinde devrimci öğrencilerin gitmekte olduğu kahveye faşist komandolar tarafından girişilen silahlı saldırıda ölenlerden Tevfik Tarişli ile Vatan Caddesinde «davadan döndükleri» için öldürüldükleri öne sürülen iki MHP'linin cenazeleri dün törenle Kozlu Mezarlığında toprağa verilmiştir.

Cumartesi gecesi devrimci öğrencilerin gitmekte olduğu Aksu Kıraathanesine girişilen ve üç kişinin ölümü, 8 kişinin de yaralanması ile sonuçlanan faşist saldırıdan sonra önceki akşam da bir grup faşist Adana Yurdu çevresindeki bazı işyerlerini basarak tahrip etmişlerdir. Ahmet Vefikpaşa Caddesinde Kemalettin İnanç adlı bir müteahhitin yazıhanesine girerek içeride bulunanları silahla tehdit eden ve işadamını kaçırmak isteyen beş faşist, daha sonra yazıhaneyi yağmalayarak Adana Yurduna kaçmışlardır. Olaydan sonra semt sakinlerinin şikayeti üzerine Adana Yurduna gelen polisin 5 faşisti gözaltına aldığı, ancak olayda kullandıkları silahların ele geçirilemediği öğrenilmiştir.

Öteyandan MHP İlçe Temsilciliğinin açılması ile birlikte biri öğrenci üç vatandaşın öldürüldüğü Kocamustafapaşa semtinde faşistlerin geceyarısından sonra silahlı gösteri yaptıkları öğrenilmiştir.

★ Kadıköy - Karaköy seferini yapmakta olan Turan Emeksiz adlı vapur «davadan döndükleri» için öldürüldükleri ileri sürülen iki Ülkü Ocaklının MHP'lilerde sahip çıkılan cenazelerine katılan sayıları 30'u geçmeyen bir grup faşist tarafından kaçırılmıştır.

Saat 12.30 sıralarında meydana gelen olayda faşistler tarafından kaçırılan vapur sürekli siren çalarak Eminönü'ndeki 1 numaralı Üsküdar İskelesine yanaştırılmıştır. Daha sonra vapurdan inen faşistler halka saldırmışlar ve yakaladıkları birkaç kişiyi tartakladıktan sonra olay yerinden uzaklaşmışlardır.

Olayla ilgili tutuklanan ya da gözaltına alınan olmamıştır.

MALATYA

★ MSP İlçe Kongresi ile CHP'nin kapalı salon toplantısının yapıldığı Can Sineması sahibinin otomobili önceki gece benzin dökülerek yakılmıştır.

SAMSUN

★ Samsun Eğitim Enstitüsü resim öğretmeni Bedriye Sağıroğlu'nun oturduğu apartmana atılan patlayıcı madde hasara yolaçmıştır.

GAZİANTEP

★ AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in tıpkı ay yıldızlı esir bayrağımıza sahip çıkması gibi kızıl bayrağa sahip çıkan Maocular, polis ve jandarma ile çatışmada ölen bir kişinin portresi ile bir kızıl bayrağı dün Gaziantep Kalesinin burjuna çekmişlerdir. Kalenin burcuna çekilen flamalarda «Selam Olsun Silah Elde Toprağa Düşenlere», «Selam Olsun Halk İçin Ölenlere», «Kahrolsun Faşist Diktatörlük» ve «Faşizme Ölüm, Halka Hürriyet» gibi sloganlar yazılı olduğu görülmüştür. Bu arada çekilen kızıl bayrağın iki yanında içi kum olduğu bildirilen ve bomba süsü verilen torbalarda asılmıştır. Gaziantep Valisi Cezmi Kartay, olayı doğrulamıştır.

Arsa ve konut

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

zetle şunları söylemiştir:

«Merkezi Ankara'da olan kurum, uygun gördüğü yerlerde birim ve örgütler kurabileceği gibi teknik işler, arsa, altyapı, yapı malzemesi ve elemanları üretimi, konut yapımı, bakım ve işletme ve bunlarla ilgili tesisler için iştiraklerde bulunabilecek, şirket ve müesseseler kurulabilecektir.

Kurumun tamamı hazine tarafından karşılanan bir sermayesi olacağı gibi, arsa ofisinin ödenmiş sermayesi, mülkiyetindeki taşınır ve taşınmaz malları kuruma devredilecektir. Ayrıca kamu kurumlarının kendi mensuplarına ve üyelerine, kanunları gereğince konut yapımı için ayırdığı kaynaklar, ayrılış amacına uygun olarak kullanılmak kaydıyla kuruma yatırılacaktır.

Yerleşime ayrılacak alanlarda hazinenin ve özel idarelerin mülkiyetinde olup bir kamu hizmetine ayrılmamış arazi ve arsalar ile devletin hüküm ve tasarrufu altındaki yerlerden özel mülkiyete konu olabilecekler kuruma kamulaştırma ve satınalma yetkisi ve bu alanlardaki arsa satışlarında suf'a hakkı olacaktır.»

Ecevit

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

nel Başkanı Alparslan Türkeş, CGP Genel Başkanı Turhan Feyzioğlu, DP Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli ile parlamentodaki siyasi partilerin gruplarının başkanları ve temsilcileri, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Dışişleri Komisyonları Başkanları, Cumhuriyet Senatosu Milli Birlik ve Kontenjan Gruplarının Başkanları davet edilmiştir. Ecevit bilgi verdikten sonra öneri kabul edilmedi» demiştir.

Uluslararası

(Baştarafı 1. Sayfada)

tik durumu ve kapitalist sistemin savunmasındaki yeri,

— Türkiye'nin karşılaştığı tehditler.

Gözlemciler, enstitünün Türkiye'ye askeri açıdan büyük önem verdiğini ve cuma günkü toplantıdan sonra yayınlayacağı raporda bunu vurgulayacağını öne sürmektedirler. Bu koşullarda, enstitünün Türkiye'ye ilişkin görüşünün ambargonun kalkması lehinde belirleneceğine kesin gözüyle bakılmaktadır. Bunun ise ABD Kongresi üzerinde önemli bir baskı unsuru olacağı belirtilmektedir.

Sayıştay

(Baştarafı 1. Sayfada)

Kurulunda görüşülmüş ve hukuki görüşün oluşturulması için üçlü bir komite görevlendirilmiştir.

Hayrettin Uysal, Turan Güneş ve Hasan Fehmi Güneş'den oluşan üçlü komite, görüşünü belirlemiştir. Buna göre, TBMM Bütçe - Plan Karma Komisyonu tarafından Sayıştay Başkanlığına seçilen Cahit Eren'in başkanlığının kesinleşmiş sayılması gerekmektedir. Üçlü komite, 832 sayılı Sayıştay Yasasının 5'nci maddesini bu konuda yeterince açık olduğu konusunda görüş birliği sağlamıştır.

Sayıştay Yasasının 5'nci maddesinde başkan seçimi konusunda özetle şöyle denilmektedir:

«Sayıştay Birinci Başkanı, TBMM Bütçe - Plan Karma Komisyonunda gizli oyla seçilir. Komisyon üçte iki çoğunlukla toplanır ve salt çoğunlukla karar verir.

Komisyonun seçimi, Senato ve Millet Meclisi Genel Kurullarında ayrı ayrı oylanır. Senato ya da Millet Meclisi Genel Kurullarından her hangi biri, komisyon seçimini iki ay içinde onaylamaz ise, seçim kesinleşir.»

Bilindiği gibi TBMM Bütçe Plan Karma Komisyonu, 5 Nisan 1978 günü Sayıştay Başkanlığına Cahit Eren'i seçmişti. Seçim Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda onaylanmış, ancak Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş seçimin, «usulsüzlüğünü» öne sürerek konuyu genel kurula getirmemişti. 5 Haziran 1978 günü iki aylık sürenin dolması üzerine, Senato Başkanı Sırrı Atalay'ın çağrısıyla Cahit Eren Sayıştay Başkanlığı görevine başlamıştı. Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş ise Cahit Eren'in başkanlık görevini yapamayacağını öne sürmüştü.

Türkiye

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

Konuk heyet, bugün tutanağın imza töreninden sonra, Cumhurbaşkanlığı Kupası futbol müsabakasını izleyecek ve akşam üzere yurdumuzdan ayrılacaktır.

Pekin

(Baştarafı 1. Sayfa'da)

kesinin resmi politikası gereği anti-Sovyetizme ve dolayısıyla anti-komünizm yapan Pekin yönetimi Dışişleri Bakanı Huan Hua, Türkiye'deki temaslarına başlamıştır. BM'den sonra Zaire'ye geçen ve verdiği demeçlerle ulusal kurtuluşçu güçlerin karşısında ve emperyalist - kapitalist ülkelerin safında yeralan Pekin yönetimi Dışişleri Bakanı Huan Hu, bilindiği gibi daha sonra NATO ve AET merkezlerinin bulunduğu Brüksel'de bazı görüşmelerde bulunmuştu.

Türkiye'yi ziyaret etmek istediğini bu sırada bildiren Hua'nın teklifi Türkiye Dışişleri Bakanlığı tarafından olumlu karşılanmıştı.

Pekin yönetimi Dışişleri Bakanı Hua, resmi temaslarının ilk gününde Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile görüşmüş, daha sonra Başbakan Bülent Ecevit tarafından kabul edilmiştir.

İlk görüşmeden sonra Gündüz Ökçün, Türkiye dış politikasının Avrupa ülkeleri ile olduğu gibi kimi Asya ülkeleriyle de ilişkiler kurmak temeli üzerine oturduğunu belirtmiş, «Türkiye ile Çin, gelişmekte olan iki ülke olarak deneyimlerini birbirlerne aktarmak durumundadır. Özellikle Çin'in tarım ve enerji alanındaki deneylerinden yararlanabiliriz» demiştir.

Pekin yönetimi Dışişleri Bakanı ise, Gündüz Ökçün ile görüştükten sonra, birçok uluslararası konuda iki ülke yönetimlerinin görüş birliği içerisinde bulunduklarını iddia etmiş, Türkiye'nin Çin ile ilişkilerini geliştirme olanaklarına sahip olduğunu ileri sürmüş, fakat Sovyetler Birliği ile sosyalist ülkelere yaklaşım ile yumuşama konusunda bir görüş birliği olup olmadığı konusunda bir görüş birliği olup olmadığı konusunda herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınmıştır.

Hua, daha sonra Başbakan Bülent Ecevit tarafından kabul edilmiştir. Ecevit, Pekin yönetimi Dışişleri Bakanını kabul etmeden önce verdiği demeçte, ziyaretin 1974'de Dışişleri Bakanı olan Turan Güneş'in Pekin ziyaretini iade etmek amacını taşıdığını özellikle vurgulamıştır.

Hua Hua ise, Türkiye yetkilileriyle görüşmelerinin, havaalanında başladığını kendisinin de görüşmeleri büyük bir sabırsızlıkla beklediğini kaydetmiştir.

Pekin yönetimi Dışişleri Bakanı, daha sonra İstanbul'a geçecek ve çeşitli turistik yerleri dolaştıktan sonra, Türkiye'den gidecektir.

Arjantin 78

(Olaylar-Haberler-Yorumlar)

Final maçları 14 Haziranda başlıyor

Dünya Kupası'nda finale yükselen 8 takım dün oynanan maçlardan sonra belli olmuştur. Buna göre İtalya, Federal Almanya, Avusturya, Hollanda, Arjantin, Polonya, Brezilya ve Peru çeyrek final maçlarını oynamaya hak kazanmışlardır. Çeyrek finale kalan takımların maç programı ise şöyledir:

14 HAZİRAN: B. Almanya - İtalya (B.Aires), Polonya - Arjantin (Rosario), Avusturya-Hollanda (Cordoba), Brezilya - Peru (Mendoza)

18 HAZİRAN: İtalya - Avusturya (B.Aires), Arjantin - Brezilya (Rosario), B. Almanya - Hollanda (Cordoba), Polonya - Peru (Mendoza)

21 HAZİRAN: İtalya - Hollanda (B.Aires), Arjantin - Peru (Rosario), B. Almanya -Avusturya (Cordoba), Polonya - Brezilya (Mendoza)

GOL KRALLIĞI:

5 Gol: Cubillas (Peru), 4 Gol: Rensenbrink (Hollanda), 2 Gol: Luque (Arjantin), Rossi (İtalya), Krankl (Avusturya), Gemmill (İskoçya), Bettega (İtalya), Rummenigge (B. Almanya), Flohe (B. Almanya), Bonjek (Polonya)

Avusturya'nın grup birinciliğine itiraz edildi

BUENOS AİRES

Uluslararası Futbol Federasyonunun (FİFA) 15 kişilik Dünya Kupası Organizasyon Komitesi, Avusturya'nın üçüncü grupta birinci ilan edilmesiyle ilgili bir itirazı görüşmek üzere dün olağanüstü bir toplantıya çağrılmıştır. Toplantıda, itiraz yerinde görüldüğü takdirde, grup birinciliği, Avusturya ile Brezilya arasında kur'a çekilerek tayin edilecektir.

FİFA'nın Dünya Kupası yönetmeliğinin 24. maddesinin altıncı paragrafı aynen şöyledir:

«İki veya daha fazla takımın gol averajı aynı olduğu takdirde, daha fazla gol atmış olan takım lider ilan edilir. Gol eşitliği halinde ise, lider, kur'a ile belirlenir.»

Bu kurala göre, üçüncü grupta Avusturya'nın lider ilan edilmesi gerekmektedir. Ancak aynı yönetmeliğin 24. maddesinin daha sonraki paragrafı, gol farkı eşitliği (yani atılan ve yenilen goller arasındaki fark) halinde kur'a yoluna gidilmesini amirdir. İki paragrafın birbiriyle böylesine çelişmesi üzerine FİFA Yürütme Kurulunun Güney Amerika'lı üyeleri, Avusturya ile Brezilya arasında kur'a çekilmesi gerektiğini ileri sürmüşlerdir.

Dünya Kupası'ndan NOTLAR

GENEL PUAN DURUMU

★ 1978 Dünya Kupasında, ilk eleme turunun sonunda, genel puan sıralaması şöyle yapılabilir:

(Oynanan maç, galibiyet, beraberlik, yenilgi, attığı ve yediği gol, puanı.)

	O	G	B	M	Gol	P
İtalya	3	3	0	0	6-2	6
Peru	3	2	1	0	7-2	5
Polonya	3	2	1	0	4-1	5
Batı Almanya	3	1	2	0	6-0	4
Arjantin	3	2	0	1	4-3	4
Avusturya	3	2	0	1	3-2	4
Brezilya	3	1	2	0	2-1	4
Hollanda	3	1	1	1	5-3	3
Tunus	3	1	1	1	3-2	3
İspanya	3	1	1	1	2-2	3
İskoçya	3	1	1	1	5-6	3
Fransa	3	1	0	2	5-5	2
İsveç	3	0	1	2	1-3	1
İran	3	0	1	2	2-8	1
Macaristan	3	0	0	3	3-8	0
Meksika	3	0	0	3	2-12	0

NAZİLER YİNE SAHNEDE

★ Nazi eski yarbaylarından Hans-Ulrich Rudel'in Cordoba kenti yakınlarındaki Federal Almanya kampını ziyareti, büyük ölçüde siyasal bir skandala yol açmış, Federal Almanya'daki bazı kuruluşlar Federal Almanya Futbol Federasyonu yöneticilerinin derhal istifa etmeleri gerektiğini bildirmişlerdir.

Nazi eski yarbayı Rudel'in Aşoşinga'da bulunan Federal Alman Milli Takımı kampını ziyaret etmesine FİFA Başkan Yardımcısı Helmut Neuberger'in göz yumduğu Federal Almanya takımının basın şefi Wilfrie Gerhardt'ın ise bu ziyaretin gerçekleşmesine izin verdiği kaydedilmekte ve her iki yetkili eleştirilere en çok hedef oluşturmaktadır.

Federal Almanya Milli Takımı Arjantin'e hareket etmezden önce Uluslararası Af Örgütü'nün (Amnesty International) Federal Almanya Şubesi, Arjantin'de insan hak ve özgürlüğüne saygı gösterilmediği yolunda ekipten açıklamada bulunmasını istemiş, ancak Uluslararası Af Örgütü'nün bu istemi, «spora politika karıştırılamayacağı» gerekçesiyle reddedilmişti.

TURNUVALARIN FLAŞ TAKIMI: TUNUS

1974 Dünya Kupası şampiyonu Batı Almanya, Cordoba'da, turnuvanın «flaş takımı» ilan edilen Tunus'la golsüz berabere kalarak finallere yükselmeyi başardı. **Ancak eski dünya şampiyonları, hakemin bitiş düdüğünü çalmasına kadar ilk 8 arasına girmeyi bir türlü garantileyemediler.**

Maçın bitiş düdüğü çaldığında, kollarını havaya kaldıran ve sevinen, finallere kalan Almanya değil, turnuvadan elenen Tunuslular oldu. Gerçekten de Afrika'dan gelip, dünya şampiyonu ile berabere kalmak. Kolay başarılacak iş değildi.

FRANSA'NIN FORMALARINA NE OLDU?

★ Fransa, dün Macaristan'ı 3-1 yendiği maçı, Kimberly adındaki bir Mar Del Plata kulübünden ödünç aldığı solmuş yeşil-beyaz renkli formalar ile oynamıştır.

Maçın orta hakemi, iki takımın da sahaya beyaz formalar ile çıkması üzerine, birinden birine yeni forma bulmalarını bildirmiştir.

Maçın bu nedenle 40 dakika geç başlaması seyircilerin sabrını taşırmış ve sık sık ıslık ve yuh sesleri stadı kaplamıştır.

MEKSİKALILAR, MEKSİKA'YA NASIL DÖNECEKLER.

★ Eleme grubundaki maçlarının hepsini kaybeden Meksika takımının antrenörü Roca, maçtan sonra çok dertli görünüyor. Ülkesindeki futbol meraklılarından, kendisi ve oyuncularının sürekli tehdit mektupları aldıklarını söyleyen Roca, bu konudaki görüşlerini şöyle açıkladı: **«Ülkeme dönüşümüzde göreceğimiz tepki, takımı yenilen her antrenörün başına gelebilecek bir şeydir.»** Ülkesine döndüğünde de antrenörlük yapmaya devam edeceğini kaydeden Roca, Milli Takımı çalıştırıp çalıştırmayacağını bilmediğini, fakat bir antrenör olarak çalışmaya devam edeceğini belirtti.

ELEKTRONİK BEYİN NE DİYOR?

★ 1978 Dünya Kupası finallerine katılacak 5 takımın kesinleştiği pazar sabahı, elektronik beyinle yapılan tahminler, geriye kalan 3 takımın Hollanda, Brezilya ve Peru olacağını ortaya koymuştur.

Elektronik beyinin tahminlerine göre finalleri oynayacak takımlar şu şekilde gruplanmışlardır:

(a) Grubu: İtalya, Batı Almanya, Avusturya ve Hollanda.

(b) Grubu: Polonya, Arjantin, Brezilya ve Peru.

Ancak spor otoriteleri, bu eşleşmeyi «çok şanssız» bir eşleşme olarak değerlendirmişlerdir. Zira, eleme gruplarında en büyük başarıyı gösteren ve göz dolduran İtalya ve Avusturya, eski Dünya Şampiyonu Batı Almanya ile aynı gruba düşmüştür.

Buna karşılık, daha zayıf takımlar hüviyetinde görünen Polonya, Arjantin, Brezilya ve Peru aynı grupta biraraya gelmiştir.

Birinci grup maçlarında, birbiriyle vuruşacak üç sağlam yumurtadan -Avusturya, İtalya ve Batı Almanya- biri mutlaka kırılacaktır. Şimdiye kadar çıkardığı oyunlara bakılırsa, Hollanda'ya ilk dörde girme şansı verilmemektedir.

(b) grubunda ise ilk iki dereceyi hangi takımların paylaşacağı şimdilik tamamiyle meçhuldür. Bazı otoriteler Polonya ve Arjantin'e, diğer iki takıma oranla daha fazla şans verirken, bazıları da, özellikle Brezilya'dan final grubunda çok şey beklenebileceğini öne sürmektedirler.

SAHİBİ
POLİTİKA Basım Yayın A.Ş.
adına
KEMAL TÜRKLER

Genel Yayın Müdürü:
AYDIN ENGİN
Müessese Müdürü:
HALUK YETİŞ

Yazı İşleri Müdürü: AYDIN ŞENESEN
Teknik Yönetmen: YAVUZ KÖSEMEN
Ankara Temsilciliği: İSTA
(SÜLEYMAN COŞKUN)

DİZGİ: Politika Basım Yayın A.Ş. Tipo Tesisleri
BASKI: Asya Gazetecilik ve Neşriyat Ltd.Şti.Matbaası
ANKARA BASKISI: Yenigün Gazetesi Matbaası

Abone koşulları:
Yurt içi Yıllık 750 TL - 6 aylık 400 TL - 3 aylık 200 TL
Yurt dışı Yıllık 900 TL - 6 aylık 500 TL - 3 aylık 250 TL
Avrupa uçak farkı olarak her sayı için 6.50 TL ek ücret alınır

İLAN TARİFESİ
Bütün Türkiye ve Avrupa sütun santimi 200 TL
İstanbul Baskısı 100 TL Yayın İlanları 50 TL

Yunanistan Kadın Hukukçular Birliği Başkanı Eleni Hacıpetros, Politika'nın sorularını yanıtladı

«Yunanistan'da kadın örgütleri bütün yurda dağılmıştır»

Yunanistan Delegesi Eleni Hacıpetros İKD Kongresinde konuşurken...

★ «... İKİNCİ DÜNYA SAVAŞI, İŞGAL DÖNEMİ VE DİRENME HAREKETLERİNDE YUNANİSTANLI KADINLAR, ERKEKLERLE BİRLİKTE OMUZ OMUZA ÇARPIŞMIŞLARDIR.»

İlerici Kadınlar Derneğinin 28-29 Mayıs tarihlerinde yapılan kongresine Yunanistan Kadın Hukukçular Birliği Başkanı ve Barış Komitesi Başkanlık Konseyi üyesi bayan Eleni Hacıpetros'da katılmıştı. Eleni Hacıpet ol, kongre nedeniyle Türkiye'ye gelmiş, bu arada Politika'ya da uğramıştı. Yunanistan'daki kadınların savaşımında etkin bir yeri olan Hacıpetros sorularımızı şöyle yanıtladı:

POLİTİKA — Kısa biyografiniz?

ELENİ HACIPETROS — Samsun doğumluyum. Üç yaşımda ailemle birlikte Atina'ya yerleşmişiz. Selanik Üniversitesinde hukuk öğrenimi yaptım. Evliyim. İki kızım ve üç torunum var. Yunanistan Kadın Hukukçular Birliği'nin Başkanıyım. Aynı zamanda Yunanistan Barış Komitesi Başkanlık Konseyi üyesiyim. Bu sıfatla da uluslararası birçok toplantılara katıldım. Şubat 77'de Sofya'da, Eylül 77'de Doğu Berlin'de, Ekim 77'de Paris'te, Ocak 78' de Washington'da, Mayıs 78'de Basel'de yapılan toplantılarda Yunanistan'ı temsil ettim.

POLİTİKA — Kaldığınız süre içinde Türkiye hakkındaki izlenimlerinizi özetler misiniz?

ELENİ HACIPETROS — Türkiye'de sadece İstanbul'u gördüm. Bu ikinci gelişim. 1960 yılında da gelmiştim. Doğu ve tarihi anıtlar, gerek Bizans, gerek Türk yapıtları, hepsi görmeye değer ve çok güzel. En çok Türkiye'nin ilerici kadınları dikkatimi çekti. Amaçlarını belirlemişler. Programlarını çizmişler ve tutarlılıkla, azimle savaşımlarını sürdürüyorlar. Örgütün kurulmasından bu yana geçen üç sene içerisinde bir çok çalışmalar yapılmış. En önemlisi de örgüt, Türkiye kadınlarına insan olduklarını anlatabilmiş. Özellikle genç kızlarla yaptığım konuşmalarda hem ulusal, hem uluslararası sorunlar hakkında geniş bilgileri olduğunu gördüm.

POLİTİKA — Yunanistan'da kadınların ülke içindeki etkinlikleri konusunda bilgi verir misiniz?

ELENİ HACIPETROS — Yunanistan'da kadın hareketi bundan 100 yıl önce başladı. Her savaştan sonra Yunanistan kadınları savaşımlarını yükseltmişler ve yeni haklar kazanmışlardır. 2. Dünya Savaşı, işgal dönemi ve direnme hareketinde Yunanistanlı kadınlar erkeklerle birlikte omuz omuza çarpışmışlardır. 70-80 yaşında nineler bile, yerli ve yabancı düşmana karşı savaşanlara yardım etmek için sırtlarında dağlara cephane taşımışlardır. Bugün Yunanistan'da kadın, sadece ailenin düzenli olmasına ve çocuklarının yetiştirilmesine katkıda bulunmamakta, ülkenin toplumsal ve ekonomik yaşantısında aktif rol oynamaktadır.

Yunanistan'da kadın örgütleri, çetin mücadeleler sonucu bugünkü duruma gelebilmişlerdir. Bugün kadın örgütleri, bütün yurda dağılmışlardır. Bu örgütlerin faaliyetleri sadece kadın haklarını savunmak değil, aynı zamanda kadınlara politik bilinç kazandırarak ülkenin toplumsal yaşantısına katkıda bulunmalarını sağlamaktır. Ülkemizde kadınlar, nüfusun yüzde 50'sinden fazlasını oluşturmaktadırlar. Buna rağmen 300 kişilik Mecliste sadece 7 kadın milletvekili vardır. Buna karşın kadınlarımız yerel yönetimlerde etkindir. Bütün Belediye Meclislerinde kadın üyeler vardır ve bu üyeler kreş ve yuvaların açılması, analığın tanınması için mücadele vermektedir.

POLİTİKA — Yunanistan Barış Komitesi Başkanlık Konseyi üyesisiniz. Yurdunuzda barış için verilen savaşım hangi boyutlardadır. Carter'ın «insan hakları» adı altındaki kampanyası konusundaki görüşleriniz nelerdir?

ELENİ HACIPETROS — Yunanistan Barış Komitesi Mayıs'ın 15'inde 23 yaşına girdi. Gericiliğin ve savaş tüccarlarının saldırılarına rağmen Yunanistan Barış Komitesinin halk içindeki etkinliği gün geçtikçe artmaktadır. Silahsızlanma, barış için yapılan bütün konferans ve toplantılara Yunanistan Barış Derneği de katılmaktadır. Bildiğimiz gibi geçen Şubat'ta «Akdeniz'de Barış Güvenlik ve İşbirliği» Konferansı Atina'da gerçekleştirildi. Bu ayın 17-18'inde Yunanistan Barış Hareketinin ülke çapında kongresi yapılacak ve bu kongrede Nötron Bombasının ve toplu kırım silahlarının üretimine karşı geliştirilecek savaşımın ilke ve doğrultuları tespit edilecektir. Tüm ülkelere delege göndermeleri için çağrı yapmış bulunuyoruz.

Başkan Carter'in insan hakları kampanyasına gelince... Bu kampanyanın iyi niyetli ve gerçekçi olduğuna inanacak insanların varolduğuna inanmıyorum. Ülkelerinin desteğiyle Latin Amerika, Şili, Brezilya, Lübnan ve başka ülkelerde neler olduğunu gören Amerikalılar bile bu girişimleri ciddiye almamaktadır.

KADINLARIMIZ SİYASAL HAK VE ETKİNLİKLERİNİ KULLANABİLİYOR MU?

Nüfusumuzun yarısını oluşturan kadınlarımızın parlamentodaki oranı yüzde 1'i aşmıyor

ÖZGÜL ERTEN

Yarı nüfusumuzu oluşturan kadınlarımız toplumun yönetimi ile ne ölçüde ilgileniyorlar, bu alanda ne ölçüde çalışıyorlar; oyları ile yöneticilerin seçimine etkili olabiliyorlar mı, kısaca kadınlarımızın siyasal alandaki etkinlikleri, payları, ilgileri nedir?

Doç. Dr. Şirin Tekeli doçentlik tezini bu konuya ayırmış ve gerçekten çok özgün, karşılaştırmalı bir araştırma yapmış. Sayın Tekeli 16-19 Mayıs tarihleri arasında İstanbul'da yapılan «Kadın» konulu bir seminere de bu konuda hazırladığı bir tebliğ ile katıldı. Tebliğde **«Kadınlarımız siyasal hayatın içinde değil, kıyısında yer almaktadırlar. Bu kapitalist toplumlarda genel olarak geçerli olan bir durumdur. Hakim kapitalist üretim ilişkileri tarafından belirlenen toplumsal işbölümünün bir gereği olarak, kadının esas olarak ev işlerinden sorumlu tutulması, üretim sürecinin dışında kalması ile açıklanabilecek bir olgudur.»** diyor.

Gerçekten de kadınlarımızın toplumun yönetilmesine siyasal hayata, nüfus oranları ile karşılaştırılamayacak ölçüde düşük oranda katılmaktadırlar. Bugün parlamentoda milletvekili oranı yüzde 1'dir. Oysa yasalarımızda kadına tanınan siyasal özgürlükler geniştir. Seçme ve seçilme hakları yasa sayfalarında uzun yıllardır iri harflerle yazılıdır. Bu haklara Türkiyeli kadınlar birçok Batılı ülkenin kadınlarından çok daha önce ama savaş vermeden sahip olmuşlardır. Daha doğru bir deyimle kağıt üstünde bu haklar kadına tanınmıştır. Ancak «etkinlik» ve yasaların hayata geçmesi somut bir olaydır. Bu hakkın kullanılışı, seçimlere seçmen olarak katılma oranı; seçilmek için siyasi partilerde yeralma, çalışma ve aday gösterilme oranı ve sonuçta mecliste ve yönetimde yeralma oranı ile belirlenir. Oysa Cumhuriyetin kuruluşundan bir süre sonra kadınlara da erkekler gibi seçme ve seçilme hakkının tanındığı 1934'lerden bu yana, kadınların siyasal etkinlik ve özgürlüklerinin gerçekten sahibi olduklarını kanıtlayan önemli bir değişim ve gelişime tanık olmuyoruz. Son seçimlerde meclise gelebilen kadın milletvekili sayısının 4 olduğuna bakarsak gerçeği daha açık görebiliriz. Kadınlarımız 44 yıldır seçme ve seçilme haklarına sahipler, ama meclisteki oranları yüzde 1'i aşmıyor.

Bu çelişki nereden kaynaklanmaktadır? Yasalarla tanınan haklar neden kullanılmamakta? Yarı nüfus kadınlarımız neden yönetime katılmamaktadırlar? Kadınlarımız bu istekte mi değillerdir. Yetenekleri mi yoktur yönetici olmaya, ya da toplumun yönetimi onları ilgilendirmemekte midir?

Bu sorulara «Kadınlarımız yönetici olma niteliğinde değillerdir» ya da «Toplumun yönetimi onları ilgilendirmemektedir, yönetici olmaya isteksizdirler» gibi yanıtlar vermek kadınlarımıza insafsızlık ve haksızlık olacaktır. Çünkü erkeklere oranla iki kat çaba tüketerek evin, eşin, çocukların sorunlarını da yüklenerek pek çok dalda, işte ilerleyebilen kadınlarımızın başarılarının ve ilerlemelerinin, bilinçlenmelerinin gözardı edilemeyecek ölçüde büyük olduğunu biliyoruz. Ancak meclislerde göstermelik 3-4 kadın milletvekili ile göstermelik kadın bakanla, demokratik, devrimci bir ülke olduğumuzu belgeleme çabalarına kanamayız; «Türkiye'de kadınlar yönetime katılmaktadır» diyemeyiz.

Yönetici olmak, siyasetle uğraşmak, toplumun sorumluluğunu taşıyabilmek için en azından bu tür sorumlulukları yüklenebileceği bilincinde yetiştirilmek gerekir. Oysa kadınlarımızın daha okul sıralarında iken bilinçlerine yerleştirilen aile-çocuk-mutfak-ev sınırları içinde iyiyi yapmak görev anlayışı onları dış dünyaya kapatmaktadır. İlkokul sıralarında sınıfta kız çocuklarının başarıları gözle görülür bir üstünlükteyken giderek onlarda çözülme, evliliğe yönelik hazırlıklara ağırlık ve sınıf atlatacak bir eşi elde edebilme çabaları yoğunluk kazanmaktadır. Öğrenim olanakları bulan kadınların siyasetle uğraşma alanını erkeğe bırakmalarının açık nedenleri böyle sıralanınca, kadının yeteneksizliğinden sözedemeyiz. Öte yandan öğrenim olanakları bulamayan kırsal kesim kadınının siyasetle uğraşması sözkonusu bile değildir. Aslında bu kesimde erkeklerin bile siyasette bilinçli bir etkinliğe sahip oldukları söylenemez.

Dr. Şirin Tekeli'nin **«Kadınlarımız siyasetin içinde değil kıyısında yaşıyorlar»** demesinin nedeni bu gerçeklere dayanmaktadır.

Yine Dr. Şirin Tekeli **«Hakim kapitalist üretim ilişkileri tarafından belirlenen toplumsal işbölümünün bir gereği olarak kadının esas olarak ev işlerinden sorumlu tutulması, üretim sürecinin dışında kalması ile açıklanabilecek bir olgudur.»** diyor. Sanayide gelişmiş kapitalist ülkelerde de, geri kalmış olanlarda da gerçekten durum böyledir. Bu düzen kadını toplumun gerçek kişisi olarak tanımamakta ve toplumun yarısını araç olarak kullanmayı yeğlemektedir. Bu nedenle kadının mal, erkeklerin beğenisine sunulan bir eşya niteliği güçlenmekte ve kadın kendini bu döngünün içinde yitirmektedir. Kadın evin tekdüze işleri ile, çocuklarının bakımı ile ilgilenecek, erkek eve geldiğinde onu «mutlu» edecek, bu ilişkiler içinde de dış dünyaya kapanacaktır. Oysa aksine, kadını eve kapatan bu döngü kişisel ilişkilerin kopukluğunu gerçekleştirmekte, iki kişinin gerçekleri paylaşmasını, tartışmasını, yaşamasını engellemektedir. Toplumun yarısını evin kapalı duvarları arasında tutuklayan bu düzen, toplumun yarını olan çocukları da geri kalmış annelerin elinde tutarsızlıklara sürüklemektedir.

1934'lerde kadınlara eş seçme ve seçilme haklarının tanındığından söz etmiştik. O dönem kadın milletvekili sayısı 18'di. Bugün 600 kişilik Büyük Millet Meclisinde kadın parlamenter sayısı 7'dir. Kadınların siyasal haklarını kullanmalarında ilerleme yerine, gerileme görülmektedir. Bunun asıl nedeni de kadınlarımızın üretim sürecinin dışında tutulmasıdır, sayın Dr. Tekeli'nin belirttiği gibi.

Politika'da kadın

GECECİ TEYZE, SEN ANNEM OL...

TÜRKAN GEDİK

★ «SU İÇMEZSEM GECE ÇİŞ YAPMAM DİYE DÜŞÜNDÜM. BİRGÜN HİÇ SU İÇMEDİM, AKŞAMA DEK DİLİM KURUDU... GECE ŞIRIL ŞIRIL SULAR AKTI DÜŞÜMDE, AVUÇ AVUÇ İÇTİM»

«Of, yine çiş mi yaptın?» dedi gececi teyze. Çamaşırlarımı değiştirdi. Pijamalarımı çıkardı. Yatağım çok kötü kokuyordu. Utancım çok büyük. Sabahleyin herkesin yatağı düzeltilirken benimki açık bırakılıyor. Yatağımın önünden geçenler burnunu tutuyor. Çiş yapanı hiç bağışlamıyorlar. Annem bu hafta çıkıştı. **«Bak çiş yapıyormuşsun. Seni okuldan çıkararlarsa ne yaparız? Ben çalışıyorum. Baban da almaz seni.»** Boşlukta kalmış gibiyim. Annemle babam ayrılar. Babamın yeni hanımından bir çocuğu var. Babam onu daha çok seviyor.

Su içmezsem çiş yapmam gece diye düşündüm. Bir gün hiç su içmedim. Akşama dek dilim kurudu. Susuzluktan bitkin kaldım. Gece şırıl şırıl sular aktı düşümde. Avuç avuç içtim. Suların sesiyle tuvaletimi unuttum. Bir rahatlık bir rahatlık bedenimde. Gececi teyzenin yüzüne bakacak halim yok. Su dolu bardaklar bana; ıslanmış utanç dolu yatağımı anımsatıyor.

Kimi zaman çirkin yüzlü adamlar geliyor karşıma. Düş değil sanki. «Çişini yap» diye bağırıyorlar. «Yapamam» diyorum. «Çok ayıp gececi teyzeye». Tuvalete gideceğim ben «Tuvalet burası», diyorlar. İnanmıyorum. Biri üzerime yürüyor. Belime dek ıslandığımda, anlıyorum kandırıldığımı.

Nöbetçi öğretmen yanımdan geçerken burnunu tuttu. **«Koca oğlan öğrenemedin tuvalete kalkmayı.»** Öteki öğretmenler de beni ayıpladı. **«Burası yatılı okul. Tuvaletini tutamayanlar kalmamalı.»**

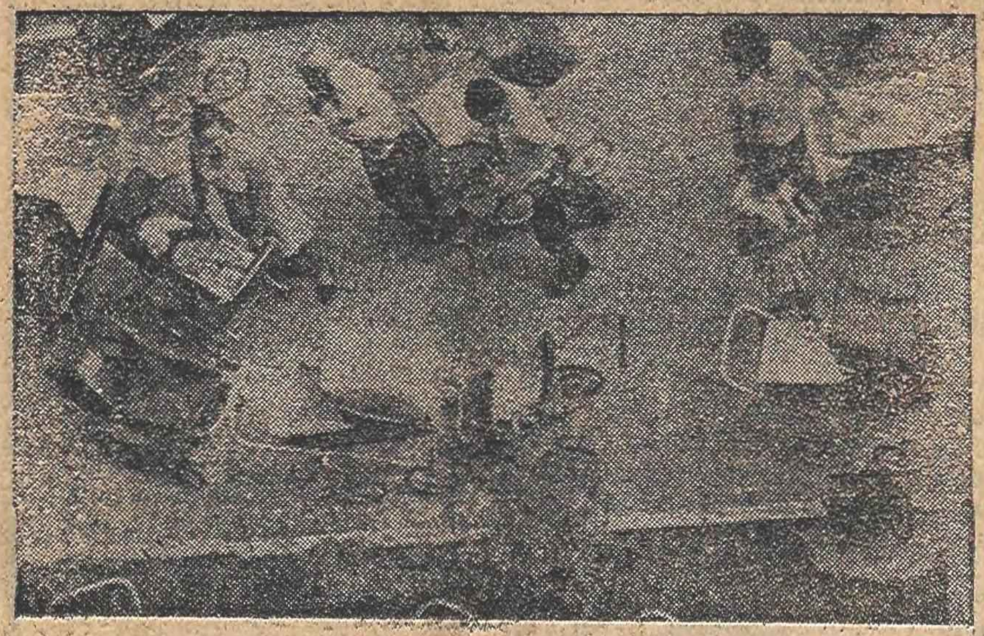
Okuldan çıkarırlarsa ne yaparım. Bir öğretmen **«Bağlamalı pipisini bunun.»** dedi. Bir ip buldum. Gece yatarken çiş yaptığım yeri bağladım. Çişim gelse de artık akamaz, yatağı ıslatamaz. Gece, büyük bir acıyla uyandım. İnliyordum. Başımda gececi teyze vardı. Bağladığım ipi gördü gececi teyze. Gözleri kocaman açıldı. **«Ne yaptın sen?»** dedi. Ağlamaya başladım. İpi çözdü gececi teyze. Bağlanan yer morarmıştı. Birbirimize baktık bir süre. Çok üzüldü gececi teyze. **«Neden yaptın?»** diye yineledi. Gözlerinden yaşlar boşandı birden. Beni göğsüne bastırdı. **«Sakın bir daha yapma emi. Sakın bir daha bağlama. Kimseye söylemem çiş yaptığını. Boş ver. Tüm yatakları ıslat istersen, temizlerim. Bu denli üzüldüğünü ne bilirim.»**

GÖZLERİNDE SEVGİ VARDI.

Gececi teyze beni seviyor. Yatağımı kapatıyor sabahları. Kimse yokken havalandırıyor. Kaşlarını çatmıyor. Gececi teyzeyi annemden çok seviyorum. Çirkin yüzlü insanları yaklaştırmıyor yatağıma. Onları kovuyor. Gececi teyze sen annem ol, ne olur!..

Yurtsever Kadınlar Birliği Kıbrıslı kadınları kreş hakkını almaya çağırıyor

★ **Yurtsever Kadınlar Birliği, topluma yararlı emekle, analığın uygunlaştırılması gerektiğini belirtti**

Kıbrıs Yurtsever Kadınlar Birliği'nin hayata geçirmeye çalıştığı belgilerden biri de «Kreş Hakkı İçin İleri» belgisi. Birliğin açıklamasında «insanlık, çocuklarına verebileceklerinin en mükemmelini borçluyken kreş hakkının yaşama geçirilmesi için örgütlü savaşım vermemiz en ivedi görevlerimizdendir» deniliyor.

Topluma yararlı emekle, analığın uygunlaştırılması gerektiğini belirten Yurtsever Kadınlar Birliği, kreş konusuna şöyle yaklaşıyor:

«Kıbrıs Türk Yönetiminde üretici ve ana olarak nüfusun hemen hemen yarısını oluşturan kadınlarımız, kreş ve benzeri toplumsal hizmet kurumlarının yokluğu nedeniyle, toplumsal yaşamın her alanında aktif ve etkin olamamaktadır.

Birleşmiş Milletler Örgütü'nün 1975'i Uluslararası Kadınlar Yılı ilân eden kararı toplumun ilerlemesinde kadının oynadığı rolün en geniş ölçüde vurgulanması olmuştur.

Çocuklarımıza yaşanası bir dünya bırakmak özlemi içinde olan Yurtsever Kadınlar Birliği, okul öncesi eğitimin temel ve zorunlu olduğunun bilinciyle kreşlerin gerekliliğini, dirimsel bir gerekseme olarak görmektedir. Kıbrıs Türk Yönetimi tarafından ihtiyaca cevap verecek sayı ve nitelikte kreşler açılması, her işyerinde, imkân olmayan hallerde işyerlerine yakın yerlerde kreşler kurulması somut koşulların dayattığı bir gereksinimdir.

Kıbrıslı kadınlar, kreş hakkını almak için ileriye!

Çocuklarda altını ıslatma

★ **Böyle bir sorunu olan çocukta ailelerin dikkat edeceği nokta, hiçbir zaman çocuğu küçük düşürücü, başkalarının yanında azarlayıcı davranışlara gitmemesidir.**

Bugünkü sohbetimiz, annelerin çok yakındıkları çocukların gece veya gündüz altını ıslatmaları sorunudur. Tıp dilinde «enuresis» olarak tanımlanan gece veya gündüz işemesi, idrar kesesi kontrolünün kazanılmış olması gereken yaştan sonra idrarın istek dışı bırakılması olarak tarif edilir. Çocukların çoğu genellikle 15-18 aydan sonra kontrol kazanmaya başlarlar. Bazı çocuklar 4-6 yaşına kadar bu kontrolu kazanamaz. İyi kontrol sağlayan çocuklarda bile, arada bir yorgunluk veya huzursuzluk, keza heyecan, oyuna dalma veya aşırı sıkışma nedeniyle gündüz kontrolünde aksamalar olabilir. Bunun yanısıra ailenin tuvalet terbiyesini geç veya erken vermesi bu alışkanlığın edinilmemesine neden olabilir.

Gündüz altını ıslatmanın nedeni genellikle organ bozukluklarına veya bazı hastalıklara bağlıdır. (Şeker hastalığı gibi) Gece altını ıslatmaların çoğu ise ruhsal nedenlere bağlıdır. Bunlar arasında yeni bir kardeşin gelmesi, ailenin kardeşler arasındaki rekabeti arttırıcı tutumları veya anne-baba çatışmaları sayılabilir.

Böyle bir sorunu olan çocukta ailelerin dikkat edeceği nokta, hiçbir zaman çocuğu küçük düşürücü, başkalarının yanında azarlayıcı davranışlara gitmemesidir. Böyle davranan ailelerin çocuklarında bu alışkanlığın kaybolacağı yerde giderek arttığı ve yerleştiği görülecektir. Bu durumda çocuğa yapılacak en yararlı davranış, gözle görülür bir problem varsa onu çözmeye yönelmek, bu konuda doktorun tavsiyesini almaktır.

Herşeyden önce çocukların bilerek ve isteyerek yataklarını ıslatmadıklarına inanmak gerekir. Çoğu, çok ağır uyuduğu sırada bu işi yapar. Geceleri bilinç altındaki düşünceler, rüyalar aracılığı ile dışa vurulur. Çocuk rüyasında kendisini büyük bir tehlike karşısında gördüğü zaman çişini bırakır.

Çocuğunuz dört beş yaşına doğru hâlâ gece yatağını ıslatıyorsa, bundan anne kendini sorumlu tutmalıdır. Burda çocuğa altını kirletmemesi için aşırı baskı yapıldığı akla gelir. Oysa bir ruh hekimini işe karıştırmadan da anne ve baba bu sorunu pekâlâ halledebilirler. Örneğin çocuğa bu işi yapan daha bir sürü çocuk bulunduğunu, zamanla hepsinin bu dertten kurtulduğunu, bu durum için ortada sıkılacak hiçbir şey olmadığını açıklayabilirler.